

Celje - skladišče

D-Per

65/1981

5000013535,3

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XV

SREDA, 1. JULIJ 1981

ŠTEVILKA 3

Ob rudarskem prazniku in prazniku borcev

Prepričan sem, da v našem kombinatu ni delavca, ki bi ne vedel, kaj pomenita praznika 3. in 4. julij. Zvrstita se drug za drugim, pa tudi veliko skupnega imata - oba je dala revolucija in oba potrjujeta revolucionarno zgodovino jugoslovanskih narodov in narodnosti pri izgradnji samoupravne družbe. Prvega nam je dal boj za izboljšanje razmer v naših rudnikih, drugega pa boj proti okupatorju. V štirih letih vojne naš narod ni klonil pod strahotami sovražnika. Junaki so umirali s pesmijo na ustih, s trdnim prepričanjem, z močno vero, da narod, ki se odločno bori za svoj obstoj in svobodo, ne more biti premagan. Ta vera pa postane še močnejša, ko gre za ohranitev svobode in neodvisnosti, predvsem pa bratstva in enotnosti kot temelja nacionalne enakopravnosti v SFRJ.

Zmagali smo s tovarišem Titom na čelu in si priborili narodnostno in socialno svobodo. Prav NOB je dala Jugoslaviji moč za zgraditev novih, trdnjših temeljev.

Ustavimo se ob našem stanovskem prazniku 3. juliju, katerega se prav gotovo veseli vsak izmed nas, še posebej pa rudarji. Ob tem datumu nam misli nehote zaidejo v leto 1934, ko so zasavski rudarji z gladovno stavko dosegli izboljšanje svojih takratnih težkih življenjskih razmer. To je še pomembnejše zato, ker delavstvo v Sloveniji dotlej še nikdar ni seglo po podobnih oblikah političnega boja. Ta huda preizkušnja je obrodila bogate sadove in dokazuje, da so se rudarji že od nekdaj borili za svoje pravice, za pravice delavstva.

Dalje na 2. strani!

Vsem delavcem in upokojencem sestavljene organizacije REK Velenje, še posebej pa aktivnim in upokojenim rudarjem in delavcem, ki praznujejo delovne jubileje,

ob 3. juliju

iskreno čestitamo

in želimo mnogo sreče.

Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije SOZD REK Velenje

In 3. julij je izraz iskanja vseh teh pravic. To je dan, ko rudar odloži vsakdanjo delovno obleko in ga srečaš v praznični. Na ta dan je še ponosnejši na svoj stan, saj njegovo rudarsko mesto utripa v prazničnem ozračju. Še močneje se zave, da je pri pridobivanju premoga, kljub uvajanju moderne mehanizacije, še vedno najpomembnejši prav on. To ga vodi po poti doseganja novih in novih uspehov. Moč mu dá pogled na množico fantov, ki na ta dan, po starem običaju, s simboličnim skokom čez kožo potrdijo svojo pripadnost rudarskemu stanu.

"Starim knapom" prav to vliva novo upanje, da le imajo za sabo generacijo, ki bo nadaljevala njihovo delo. Za njimi prihaja mladi rod, ki bo pripravljen iti v borbo za nove tone premoga, za še trdnejše samoupravne odnose.

Zavedamo se, da so uspehi našega kombinata – naši uspehi. Skupaj premagujemo ovire in se skupaj veselimo novih uspehov. Sleherni izmed nas se zaveda, da je obljuba Titovi dediščini – obljuba ustvarjalnosti; to je vztrajen in krčevit boj za uresničevanje izoblikovanih zamisli ob neprestanem iskanju novega, še boljšega, še naprednejšega, še bolj človeškega.

Ob dvojnem prazniku želim vsem delavcem REK Velenje, da bi ga kar najlepše preživeli, in jim kličem še naprej – srečno!

Anton DRAŽ, predsednik delavskega sveta SOZD REK Velenje

Ocene razvojnih dosežkov in perspektiv našega kombinata

Petega marca letos je minilo sedem let od podpisa samoupravnega sporazuma o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje.

Poiskali smo podpisnike tega sporazuma in jih zaprosili, naj na kratko ocenijo razvojne dosežke in perspektive našega kombinata. Takole so jih ocenili!

J. MEH

Janko MEH, podpisnik za RLV:

"V nekaj besedah je težko oceniti razvoj samoupravnih in družbeno-ekonomskih razmerij v našem kombinatu od ustanovitve. Kljub temu lahko rečemo, da smo v minulem sedemletnem obdobju uspešno zagotavljali preskrbo z električno energijo, slabše pa smo uresničevali zahtevo po skladnem razvoju samoupravnih odnosov znotraj kombinata. V dogovorjenih mejah smo združevali sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo, spričo heterogenosti OZD v kombinatu pa smo bili manj uspešni v naporih za povečanje produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. Glede enakih meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov bi morali večjo pozornost nameniti dogovarjanju med združenimi OZD, kar se nam je bolj posrečilo pri združevanju sredstev za skupne potrebe delavcev in potrebe družbenega standarda ter pri združevanju sredstev v solidarnostne namene. V perspektivi je naša osnovna naloga, da dogradimo take dohodkovne odnose, v katerih bosta imela RLV in TE Šoštanj v celoti zagotovljeno pridobivanje skupnega prihodka. Ta pogoj je obenem osnova za izvajanje vseh drugih skupnih interesov."

M. TOMŠE

Martin TOMŠE, podpisnik za TE Šoštanj:

"Podpis tega samoupravnega sporazuma je za TE Šoštanj bil pomemben dogodek, saj smo se s to združitvijo otesli ukrepa družbenega varstva. Mislim, da smo v obdobju, odkar smo združeni v REK Velenje, dosegli v medsebojnih odnosih nekaj lepих uspehov, ki bodo nedvomno še večji, če se bomo dohodkovno trdneje povezali z Rudnikom lignita Velenje. Zato kaže v prihodnosti sodelovanje z njim še naprej dograjevati; tudi v okviru možnosti, o katerih smo doslej samo razmišljali, nismo pa jih oživili v praksi."

A. ŽEVART

Anton ŽEVA RT, podpisnik za ESO:

"Čeprav je značilno, da večina podpisnikov tega samoupravnega sporazuma gleda na uspešnost minulega sedemletnega obdobja z vidika dosežkov svojega delovnega okolja, po mojem mišljenju nihče ne more reči, da v tem času REK Velenje tudi kot celota ni dosegel bistvenega napredka tako v samoupravni organiziranosti kakor tudi na družbeno-ekonomskem področju. Seveda z doseženimi rezultati ne smemo biti povsem zadovoljni, saj nismo dosledno uresničili vsega, kar smo zapisali v tem samoupravnem sporazumu.

O tem pričajo tudi tele pomanjkljivosti:

- Sredstev za razvoj programa hidravlike nismo združevali v potrebnem obsegu in jih zato še zdaj primanjkuje, podobno pa velja za računalništvo.
- Medsebojna razmerja pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka so problem že v energetske delu kombinata, v drugih delih pa na tem področju še nismo prav niti pri začetkih.

F. KRAMER

- Problematika zaposlovanja je z vidika izpolnjevanja planskih nalog za nekatere združene organizacije v REK Velenje še vedno pereča.
- Na zadovoljivi ravni ni tudi zagotavljanje potrebnega reprodukcijskega materiala za marsikatero združeno organizacijo.
- Prav tako nismo v kombinatu storili potrebnih korakov naprej pri opravljanju drugih skupnih nalog, npr. posebna finančna služba - interna banka.
- In dejavnost organov upravljanja na ravni kombinata v združenih organizacijah premalo občutimo, recimo izvršilnih odborov delavskega sveta kombinata.

Tudi na teh področjih bo nadaljnji razvoj uspešnejši, če bomo nekoliko bolj pazili na skupne in ne toliko na interese svoje OZD. Na splošno pa mislim, da smo ob poplavi podobnih samoupravnih sporazumov izven našega kombinata v minulih sedmih letih temu našemu samoupravnemu aktu vdahnili kar precej življenja."

Franc KRAMER, podpisnik za bivše Zunanje obrate:

"Določila tega sporazuma so se v minulih letih izvajala vse preveč površno. Ta problem je največji v energetskih temeljnih organizacijah, kjer zaradi neurejenih dohodkovnih odnosov vodenijo vse druge njihove medsebojne vezi. Zato ni naključje, da smo v nekaterih primerih po podpisu tega sporazuma naredili celo korak nazaj. Vrsta nalog skupnega pomena, ki so jih takoj po podpisu tega sporazuma izvajali delavci delovne skupnosti 'skupne službe delovne organizacije REK Velenje', je na primer prešla nazaj v opravljanje posameznih združenih organizacij. Zato je bila letošnja problemska konferenca komunistov iz RLV in TE Šoštanj ne le nekaj let prepozna, ampak je delovala tudi vse preveč ozko. Naš kombinat vsekakor ima perspektivo, vendar samo s pogojem, da se bodo vse OZD v kombinatu zavedle, da spadajo skupaj in morajo biti skupaj."

M. ZAGER

Mirko ZAGER, podpisnik za EFE, takrat Proizvodnja gradbenega materiala (PGM):

"Mislim, da ta sporazum - v celoti gledano - ni zaživel tako, kot smo si zamislili. Zlasti opravljanje nalog, za katere smo v tem sporazumu zapisali, da jih bomo uresničevali z enega mesta za vse OZD skupaj, je v minulih sedmih letih ostalo ali spet prešlo v posamezne združene OZD. Zato boljše perspektivo delovanja našega kombinata vidim le v bolj doslednem uresničevanju določil tega sporazuma o z. sporazuma, ki smo ga pri uveljavljanju zakona o združenem delu podpisali 1978. leta."

L. IVENČNIK

Leopold IVENČNIK, podpisnik za Avtopark:

"Z uresničevanjem tega sporazuma je težko biti zadovoljen. Dogovor, da naša OZD opravlja vse prevozne storitve za podpisnike tega sporazuma, se izvaja v vse manjšem obsegu, ker imajo delovne organizacije v kombinatu vedno več svojih vozil. V skladu s prvotno zamišljenim združevanjem prevoznih kapacitet smo namreč del teh kapacitet že pred tem sedemletnim obdobjem vrnili starim lastnikom, in pri tem je ostala naša udeležba pri delitvi dela in sredstev v tej dejavnosti znotraj kombinata omejena na zagotavljanje samo prevozov delavcev OZD v REK Velenje in prevozov težjih tovorov za OZD v kombinatu. Tudi združevanje sredstev za razširjanje materialne osnove dela je zgolj neuresničena želja. V prihodnosti torej lahko boljše rezultate pričakujemo samo, če bomo znali proti nosilcem nalog iz tega sporazuma ostro ukrepati, če teh nalog ne bodo izvajali bolj dosledno."

Z. ZAGER

Zdravko ZAGER, drugi podpisnik za Avtopark:

"Z ustanovitvijo takrat še temeljne organizacije Avtopark sem bil sicer osebno prizadet, saj smo ob njem združevanju v delovno organizacijo REK Velenje ukinili dela in naloge vodje organizacijske enote Avtoparka za potrebe RLV, ta dela in naloge pa sem opravljal jaz. Kljub temu moram priznati, da je vsem težavam navkljub naša OZD v tem sedemletnem obdobju dosegla izjemne uspehe. Posebno z dograditvijo pralnice za avtomobile in formiranjem oddelka za tehnične preglede motornih vozil smo si zagotovili lepe perspektive."

S. MELANŠEK

Stanko MELANŠEK, podpisnik za Plastiko, takrat še Plastiko in zaščitna sredstva (PZS):

"Nekaj sodelovanja med podpisniki tega samoupravnega sporazuma je že bilo, vendar ne toliko, kot smo mislili in upali pri podpisovanju sporazuma. Če bi ta sporazum uresničevali tako, kot smo ga ob podpisovanju razumeli, ne bi prišlo do nedavne problemske konference komunistov iz dveh največjih delovnih organizacij v našem kombinatu, v zvezi s katero pa kaže opomniti, da bi na njej poleg komunistov iz RLV in TE Šoštanj lahko sodelovali še komunisti iz drugih delov kombinata."

Na splošno mislim, da se nam obeta slaba perspektiva, če ne bomo takoj zaostrili odgovornosti nosilcev izvajanja določil tega samoupravnega sporazuma oziroma samoupravnega sporazuma, ki smo ga podpisali leta 1978."

Jožica ZAVRŠNIK, podpisnica za Tiskarno:

"Podpis tega samoupravnega sporazuma je bil pomemben dogodek za vse delavce v našem kombinatu, vendar se je od podpisa dalje uresničilo le malo naših pričakovanj. Mislim, da bi morali zastavljene cilje v tem sporazumu uresničevati hitreje in bolj celovito, ne pa da vsaka OZD v kombinatu uresničuje

J. ZAVRŠNIK

J. ZAVRATNIK

v glavnem samo tisto, kar ji ustreza. Brez celovitega in bolj odgovornega odnosa do skupnih interesov ne vidim ugodne perspektive za našo sestavljeno organizacijo."

Jože ZAVRATNIK, podpisnik za bivšo Stanovanjsko gospodarstvo, dejavnost katerega zdaj opravlja deloma Družbeni standard, deloma pa DSSS SOZD:

"Težko je poiskati prave besede za ocenitev razvojnih dosežkov našega kombinata. Mislim, da smo v uresničevanju pred sedmimi leti podpisanega samoupravnega sporazuma dosegli manj, kot smo sprva želeli. V začetku je resda kazalo, da ni kakšnih večjih ovir za normalno izvajanje določil tega sporazuma, potem pa so se težave kar vrstile. Veliko krivde za to pripisujem TE Šoštanj, zadnja leta pa tudi ESO, saj ti dve delovni organizaciji včasih dajeta vtis, da sta proti vsemu, kar bi naj bilo v skupnem interesu delavcev našega kombinata. Za boljšo perspektivo našega kombinata bo torej potrebno več kot samo načelno poenotenje stališč posameznih OZD v kombinatu."

S. PODVINŠEK

Sabina PODVINŠEK, podpisnica za bivšo Družbeno prehrano in gostinstvo:

"Čeprav je ta samoupravni sporazum omogočil ustvarjanje boljših medsebojnih odnosov med OZD, ki so se združile v REK Velenje, je vsakdanje delo pokazalo, da samo sporazum, pa čeprav samoupravni, ni dovolj, če ljudje nočejo sodelovati. To zlasti velja za odnose med našo delovno organizacijo - TE Šoštanj, kjer sem zaposlena, in sicer kot vodja kuhinje v delovni skupnosti Družbena prehrana - in Rudnikom lignita Velenje, saj se v sedmih letih razmeroma hladni odnosi med TE Šoštanj in RLV niso nič kaj 'ogreli'. Morda se zadnje čase v naši delovni organizaciji tudi zato sliši, da si spet kopljeemo na glavo ukrep družbenega varstva. Takim govoricam se niti ne čudim, saj že pri delitvi hrane opažam, da se nekateri obnašajo tako, kot da so šoštanjske termoelektrarne njihova osebna lastnina. Je že res, da danes vsako gleda predvsem na svoje interese, a ti vendarle ne smejo biti v nasprotju s širšimi družbenimi interesi."

M. HOHEGER

Milan HOHEGER, drugi podpisnik za bivšo Družbeno prehrano in gostinstvo:

"Uresničevanje nalog, ki smo si jih zapisali v tem samoupravnem sporazumu, je v glavnem uspešno, kar zadeva interese naše delovne skupnosti - Družbenega standarda. Če izvzamemo to, da smo v tem obdobju sicer 'dobili', vendar kmalu zatem vrnilo obrat družbene prehrane TE Šoštanj, lahko namreč rečem, da naša delovna skupnost v skladu s tem sporazumom izvaja svoja dela in naloge. Seveda pa tudi za naprej računamo na pomoč drugih združenih organizacij v REK Velenje pri nadaljnji dejavnosti in razvoju naše delovne skupnosti."

R. LESJAK

Rudi LESJAK, podpisnik za delovno skupnost "skupne službe kombinata":

"Mislim, da se ne smemo čuditi, če uveljavljanje tega samoupravnega sporazuma ni zaživelo tako, kot so nekateri pričakovali. Ne smemo namreč pozabiti, da je bilo združevanje v delovno organizacijo REK Velenje za del delavcev v TE Šoštanj v nasprotju z njihovimi interesi, torej prisilno. Ta okoliščina je bila kamen spotike vse to sedemletno obdobje in več kot očitna v odnosih med TE Šoštanj in drugimi OZD. Zato tudi ob prihodnosti ne smemo pričakovati preveč. Zakon o združenem delu je sicer omogočil premostiti nekatere težave v medsebojnih odnosih, vendar bo potrebno narediti še marsikaj, da bi bili zadovoljni vsi delavci v našem kombinatu."

Anton KUGONIČ, drugi podpisnik za delovno skupnost "skupne službe kombinata":

"Sodeloval sem pri nastajanju in podpisu samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo REK Velenje. Ta sporazum sem podpisal kot sopodpisnik delovne skupnosti 'skupne službe delovne organizacije REK Velenje', kar pomeni, da sem bil ob ustanovitvi delovne organizacije REK Velenje delavec v njenih skupnih službah."

Kaj bi rekel o uresničevanju tega sporazuma?

Povedati moram, da s praktičnim uresničevanjem določil tega sporazuma nisem bil nikoli zadovoljen. Ves čas veljavnosti tega sporazuma namreč vidim problem, ki izhaja iz tega, da smo do ustanovitve delovne organizacije REK Velenje prišli z družitvijo dveh enakopravnih subjektov - to je RLV in TE Šoštanj, in da sta vsebino REK Velenje oblikovali ti dve dotedanji delovni organizaciji. Po ustanovitvi delovne organizacije REK Velenje pa smo se vse pre pogosto srečevali s takim razumevanjem vsebine REK Velenje, ki je bilo v nasprotju z dogovorjenim in zapisanim v samoupravnem sporazumu. Pogosto smo se na primer srečevali v vprašanji, ki so zadevala avtonomnost in enakopravnost organizacije in kolektiva TE Šoštanj. Pretežni del teh vprašanj je odpadel z boljšo razdelanostjo določil v drugem samoupravnem sporazumu, sporazumu, ki smo ga sklenili ob uveljavljanju zakona o združenem delu, leta 1978.

Glede perspektiv REK Velenje mislim, da je ne le zanj, ampak za sleherno OZD, v kateri je več delovnih organizacij, najpomembnejše, da notranjo enotnost gradimo na upoštevanju objektivnih okoliščin oziroma posebnosti vsake združene delovne organizacije. Zato je perspektiva REK Velenje odvisna od sposobnosti njegovih sestavnih delov za medsebojno priznavanje teh posebnosti in od tega, kako bomo znotraj teh razlik 'našli' skupne interese združenih organizacij. Prepričan sem, da bodo skupni, konkretni in realni interesi našli podporo pri delavcih vseh združenih organizacij v SOZD REK Velenje."

M. BIZJAK

Za sklep smo dali besedo še MIRKU BIZJAKU, glavnemu direktorju bivše delovne organizacije REK Ve-

lenje. Povedal nam je tole:

"Cilj združevanja Rudnika lignita Velenje in TE Šoštanj v REK Velenje je bil - in je tudi sedaj - predvsem optimalno izkoriščanje velikih rezerv lignita v Šaleški dolini za proizvodnjo termoelektrične energije kot glavnega proizvoda REK Velenje. S samoupravnim sporazumom o združitvi OZD v delovno organizacijo REK Velenje je bila dana osnovna usmeritev za obe dotedanji delovni organizaciji RLV in TE Šoštanj. Medsebojna soodvisnost RLV in TE Šoštanj zaradi skupne proizvodnje in nju nega nadaljnega razvoja danes ni nič manjša, kot je bila pred sedmimi leti. Zakon o združenem delu je bil prvi znanilec pravilnosti naše odločitve za to združevanje. Spominjam se tudi besed tovariša Franca Leskoška-Luke, ki jih je svoj čas povedal pred skulpturo tovariša Tita na glavnem trgu danes prak-

Na začetku svečanega dela srečanja energetikov 6. junija v Šoštanju, ki je potekal v domu kulture v Šoštanju, je nastopil tudi Šaleški oktet, in to - kot vidimo na spodnji sliki - v nabito polni dvorani. (Slikal Franjo Mašek.)

tično že Titovega Velenja. Rekel je: "Velenjski rudarji s svojim delom dajejo slovenski družbi kilovatne ure in ne samo tne lignita." Ta njegova ugotovitev za delavce RLV in TE Šoštanj, ki so samoupravno, organizacijsko in dohodkovno povezani v Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje, pomeni obvezo, da s svojim delom še naprej razvijajo dobre medsebojne odnose in tako prispevajo še večji delež k razvoju naše samoupravne socialistične družbe.

Kako smo delali v letih po združitvi OZD v delovno organizacijo REK Velenje?

Rudnik lignita Velenje smo razvijali in modernizirali tako, da smo vedno lahko zagotavljali tiste količine premoga, ki so jih potrebovale šoštanjske termoelektrarne. Proizvodno zmogljivost šoštanjskih termoelektrarn pa smo povečali od skupno 410

na skupno 745 megavatov in s tem slovensko družbo obvarovali marsikatero redukcije električne energije. Količinsko smo torej realizirali naloge, ki nam jih je zaupala družba.

Manj uspeha smo imeli pri izgradnji družbeno-ekonomskih odnosov v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu. Nismo v celoti učvrstili vezi med delavci TE Šoštanj in RLV, čeprav gre v bistvu za ljudi iz istega delovnega kolektiva, iste občine. Torej za delavce, ki eni brez drugih nimajo zanesljive perspektive. Samo združeni v REK Velenje si bodo rudarji in 'elektrikarji' v Šaleški dolini zagotavljali socialno varnost tudi v daljši perspektivi.

Energetski del dejavnosti našega kombinata je vsekakor najvažnejši, vendar ne smemo pozabiti, da se morajo skupaj in vzporedno z njim razvijati tudi druge dejavnosti kombinata. Pri tem mislim predvsem na razvoj "Elektrostrojne opreme". Miselnost, ki je bila še donedavna zelo izrazita - na žalost tudi med našimi poslovnimi delavci - da je proizvodnja električne energije naloga in skrb samo Termoelektrarne Šoštanj in sestavljene organizacije Elektrogospodarstvo Slovenije, naš kombinat pa obstaja zaradi svojih bolj ali manj stranskih dejavnosti, je napačna in pomeni destruktivni odpor in oviro za razvoj dohodkovnih odnosov med RLV in TE Šoštanj v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu.

Proizvedena termoelektrična energija v tehnološkem postopku od pridobivanja premoga do proizvedenih kilovatnih ur elektrike je rezultat zaokrožene reprodukcijske celote in se kot taka z drugimi vrstami energije prodaja uporabnikom.

Bodočnost naše sestavljene organizacije je torej jasna: pri vsakem delu moramo biti dosledni in vztrajni in nenehno razvijati take družbeno-ekonomske odnose, ki nam jih omogoča in jih od nas tudi terja naša samoupravna socialistična družba."

Srečanje energetikov v Šoštanju

V soboto, 6. junija, so se v dvorani doma kulture v Šoštanju zbrali predstavniki društev energetikov iz domala cele Jugoslavije in na tem srečanju, ki ga je organiziralo Društvo energetikov Šoštanj v počastitev svoje 25-letnice, spregovorili tudi o vrsti aktualnih problemov v naši energetiki.

LoM

2. redni letni zbor aktiva MID v ESO

Predzadnji petek v maju se je v delovni organizaciji ESO sesel na 2. rednem letnem zboru aktiv za množično inventivno dejavnost. Na njem so člani aktiva pregledali delovanje izvršnega odbora aktiva in komisije za inovacije v ESO, se seznanili z dobljenimi plaketami racionalizatorjev ESO na razstavi RAST YU 1980 na Reki, potem pa na široko obravnavali problematiko novatorstva in racionalizatorstva v svoji delovni organizaciji. /D.K./

Izčrpna prispevka iz dela na teh dveh pomembnih srečanjih v naši sestavljeni organizaciji bomo objavili v Informatorju, in to sočasno s programom ukrepov za izboljšanje nadaljnega poslovanja SOZD REK Velenje v letu 1981, ki ga je na seji 2. junija sprejel delavski svet SOZD.

Uredništvo

PORTRETI NAŠIH DELA VCEV IN UPOKOJENCEV

Jože BLATNIK, upokojeni rudar, 90-letnik

Lep življenjski jubilej je, kadar človek dopolni šestdeset, sedemdeset ali osemdeset let. Običajno ob takih jubilejih zapišemo o slavlencu nekaj besed, ga predstavimo, povemo nekaj o njegovi življenjski poti in delu in mu - seveda - zaželimo, da bi dočakal vsaj še eno desetletje.

Nekoliko drugače pa je, če kdo praznuje 90-letnico življenja. Z njo se je 14. marca letos srečal najstarejši velenjski upokojeni rudar - Jože Blatnik iz Stanetove ulice 48. Naš slavljenec je še vedno čil in zdrav, prava "knapovska" korenina.

Rodil se je leta 1891 v Sveti Jederti pri Celju. Osnovno šolo je obiskoval in dokončal v Grižah. Potem je, kot mlad fant, odšel v svet za kruhom in od leta 1910 do 1914 rudaril blizu Dortmundu.

Začela se je prva svetovna vojna. Jožeta so poklicali v vojsko, a le za sedem dni, potem pa so ga spoznali za nesposobnega in ga odpustili. Vrnil se je domov in nekaj časa delal v zabukovškem rudniku. V rudniku Zabukovica so mu omogočili tudi šolanje za rudarja. Šolal se je v Celju, saj so v Celju od leta 1919 do 1921 imeli tudi rudarsko šolo.

Po končanem šolanju se je zopet zaposlil v rudniku Zabukovica, toda le za kratek čas. Še istega leta je prišel v Velenje in se v njem naselil za stalno. Delal je v rudniku, najprej kot kopač, potem kot rudarski nadzornik, leta 1949 pa se je upokojil kot rudarski poslovodja.

Vso delovno dobo, ki jo ima vpisano v delovni knjižici, je prebil v rudnikih, in to z veliko sreče, saj ni bil nikoli resno bolan.

Poročil se je 3. aprila 1919. V zakonu so se mu rodili trije sinovi in dve hčerki. Trije otroci, Breda, Karl in Jože, so že umrli, živita pa še sin Oto in hčerka Olga, poročena Grebenšek.

Jože zelo ljubi naravo. Veliko svojega prostega časa še zdaj preživi v sadovnjaku in pri delu s čebelami. Tudi sina je navdušil za čebele. In glasbo ima rad. Ko je še delal, je bil član velenjske rudarske godbe. Pisal je tudi pesmi in še danes rad napiše katero.

Za sklep najinega razgovora je Jože povedal tudi svoj recept za dolgo življenje; dejal je: "V prvi vrsti je treba delati, ohra niti vedno mirne živce, nikoli toliko piti, da bi se ti kozarec v roki tresel. Jestiti je treba zdravo, kmečko hrano, vendar tudi te ne preveč - do sitega se nikoli ne smeš najesti. Kakšen kozarček vinca res ne škodi. Kot zanimivost naj povem tudi, da sem pojedel veliko česna, čebule in strdi pa kakšno jabolko vsak dan. Nikoli pa nisem pil žganih pijač, tudi kadil nisem. Ja, kakšni kavici pa se ne odrečem. In spat hodim bolj zgodaj. Tudi berem rad veliko. Zdaj sem prebral knjigo Razdrti mostovi, čakajo pa me še Celjski grofje."

Ko mojemu sobesedniku, upokojenemu devetdesetletnemu rudarskemu poslovodji, kličem še na mnogo zadovoljnih let, mu resnično od srca želim, da bi se ga dobra volja in zdravje držala še naprej, da bi bili njegovi sprehodi še dolgo lepi in mu prinašali zadoščenje ob spominih na preteklost.

Lojze Ojsteršek

JOŽE BLATNIK

EDVARD FERENČAK

Edvard FERENČAK, normirec-poenter v temeljni organizaciji RLV "Jamska mehanizacija"

Ob mojem prihodu - bilo je sredi dopoldneva - je počival. Ni spal, saj se pozdraviva že v predsobi, kamor me je spustila njegova žena, ki ji je ime Marija. Povabi me v dnevno sobo. Medtem ko odpiram beležko, se Edo preseda, kot bi na dolgi sedežni garnituri iskal čisto določeno mesto, potem pa se umiri. S pogledom objame magnetofon, ki sem ga medtem postavil na mizo, se nekam utrujeno nasmehne in reče, da bi šlo tudi brez njega. Kaj si hočem: pospravim pripomoček - ki, resnici na ljubo povedano, enkrat snema, drugič pa ne, in je pisanje zato tako in tako nujno - potem pa Edo izzovem z vprašanjem, kako da je Dolenjca pot zanesla v Velenje. Zopet se nasmehne, nato pa se loti pripovedovanja zgodbe, ki se v ničemer ne razlikuje od tistih, ki jih je življenje začelo pisati nekaj let pred drugo svetovno vojno.

Rodil se je konec julija 1936 v Novem mestu. Otroštva, preživetega v mestu ob Krki, ne omenja prav pogosto. Morda je skopemu opisu kriva zgodnja smrt njegove matere, ki je štiri leta po njegovem rojstvu podlegla pri porodu njegove sestre. Morda se nerad spominja obdobja, ki ga je skupaj z očetom, železničarjem, in dvema sestrama pretolkel po materini prežgodnji smrti. Vsekakor je živahnejši, ko se spominja tistega vojnega dne, ko je v njihovo družino spet prišla skrbna ženska. Najprej je otrokom nadomestila mater, čez nekaj časa pa tudi očetu pokojno ženo. Družina, ki so jo zblížala težka vojna leta, se je takoj po osvoboditvi preselila v Velenje. Dom je našla med starimi, atrdnimi zidovi velenjskega gradu. Na kraju torej, ki je primeren za sanjarjenje, vendar ne tudi za mladega Edvarda, ki mora po osnovni šoli v uk za ključavničarja v Rudnik lignita Velenje. Z jamskim delom pa se pogosteje začne srečevati šele zadnje leto šolanja, ko s sošolci leta 1953 sodeluje pri montaži glavnih izvoznih trakov za premog.

Tudi po končanem šolanju se Edvard vrne v jamo.

"Tam je ostala večina mojih sošolcev. In oče, ki se je v jami zaposlil takoj po našem prihodu v Velenje!" se Edvard spominja razlogov za zaposlitev v jami. Obenem priznava, da je na njegovo odločitev za delo v jami veliko vplival tudi lep osebni dohodek, ki so ga takrat prejeli jamski delavci.

"Spominjam se," nadaljuje, "da v prvih letih po vojni tudi nismo imeli veliko možnosti za izbiranje dela. Zato sem se vključil najprej v skupino za montažo jamske opreme, bil zatem dežurni ključavničar na odkopih, po letu 1964 pa sem začel opravljati dela in naloge jamskega nadzornika strojne stroke. To so bila leta velikih sprememb, kar zadeva opremljanje naših jam. Danes se mi dozdeva, da smo imeli takrat kar premalo časa, da bi se lahko privadili tem velikim in hitrim spremembam v rudniku... Spominjam se, kako so med montažo prvega dvoveržnega transporterja rudarji bentili in se priduševali, da se te 'novotarje' v naši jami ne bodo obnesle. Poglejte, danes si dela brez teh naprav sploh ne znamo več zamišljati!" sklene Edvard svoje spomine na leta, ki jih je preživel v jami.

Primanjkanje jamske mehanizacije pa ni bila edina značilnost razmer, ki so vladale v jamah velenjskega rudnika proti koncu petdesetih in v prvi polovici šestdesetih let. Poleg težkih in nevarnih delovnih razmer Edvard Ferencak omenja tudi hudo pomanjkljivo obleko in obutev. Če temu dodamo še to, da je poklic dežurnega ključavničarja na odkopih terjal neprestano gibanje od čela do čela - često z velike vročine na hud mraz in nasprotno - pri tem pa nikoli ni bilo časa, da bi si človek posušil prepotena oblačila - je obdobje, o katerem Edvard govori s posebno prizadetostjo, sila zgovorno z vidika težavnosti takratnih jamskih delovnih razmer.

"Konec 1973. leta sem prvič obležal zaradi hujše oblike ishiasa, ki mu je sledila huda poškodba desne noge. Zaradi po-

sebne metode, po kateri so me zdravili - v začetku sicer uspešno - so mi ostale tudi posledice v obliki obrastlin, ki mi v spodnjem delu hrbtenice sedaj pritiskajo na živce obeh nog. Vendar kljub mnenju invalidske komisije, da za delo v jami nisem več sposoben, se nisem takoj uklonil. Šele na vprašanje komisije, ali mi res toliko pomeni nekaj več dinarjev, in prigovarjanje doktorja Kralja, naj zapustim jamo, sem se odločil, da se poslovim od jamskega dela," pove Ferencak in se s težavo presede.

Ljudje, ki poznajo mojega sobesednika, so mi pripovedovali, da je Edo človek s prirojeno vedrino. To njihovo mnenje mu tudi omenim. Vendar kot spodbuda za preskok razgovora na vedrejši stvari zaleže samo za smehljaj, ki preleti njegov obraz. Dolga leta bolezn, ki se včasih pritaji, da bi potem spet izbruhnila z vso silovitostjo, verjetno zlomijo še tako vselega človeka.

"Tudi živci mi popuščajo," kot v odmev moji misli odvrne Edvard.

"Včasih pridejo trenutki," nadaljuje, "ko vem, da nimam prav, in vendar reagiram s tako silovito jezo, kot da mi je človek naredil ne vem kakšno krivico. Zoper takšno razpoloženje si nič ne morem pomagati. Še sreča, da imam sodelavce, ki moje izpade razumejo in mi pomagajo pri sedanjem delu - delu poenterja v temeljni organizaciji RLV 'Jamska mehanizacija'."

Rešitev Edvardovih težav je operacija. Te se Edo ne boji, vendar ga skrbi, ker imajo zdravniki različno mišljenje o uspešnosti takega posega. Ni izključeno, da bi bolečine ostale tudi po operaciji - in kar je še huje - majhna napaka med posegom bi Edvarda spravila za vedno na invalidski voziček. O invalids ki upokojitvi pa noče razmišljati. Z njo bi priznal poraz v borbi z boleznijo, on pa še vedno upa, da bo sčasoma ozdravel. Redno hodi k zdravniku po injekcije in vsakih nekaj mesecev je gost invalidske komisije.

"Moti me," pripoveduje Edvard, "ker komisija za ugotavljanje invalidnosti hote ali ne hote dela napake. Nekaterim delavcem namreč že po prvem obisku izda odločbo o trajni nesposobnosti za delo, kot da se zdravje človeku ne bi moglo izboljšati, drugi pa leta in leta hodijo na preglede, čeprav je očitno, da se jim zdravje slabša. Tako na primer se godi mojemu zancu Jožetu Ramšaku, ključavničarju v delavnici za popravilo hidravlike na Jašku Škale. Zaradi poškodovane hrbtenice je postal invalid tretjekategornik in se sedaj muči v delavnici z delom, ki ni zanj, posledica tega pa je, da je njegovo zdravstveno stanje iz dneva v dan slabše... Na drugi strani pa poznam ljudi, ki so takoj po prejemu sklepa o invalidski upokojitvi odvrgli palice, bergle ali podobne druge pripomočke, ker v resnici niso bili telesno toliko prizadeti, kot so kazali v javnosti in pri zdravnikih.

Taki ljudje s svojim početjem delajo res 'medvedjo' uslugo vsem tistim delavcem, ki so resnično prizadeti in jim bi invalidska upokojitev zanesljivo za nekaj let podaljšala življenje," z grenkobo ugotavlja moj sobesednik. K temu odločno pristavi še, da on na invalidsko upokojitev še ne misli, in to zaradi tega, ker bi bojda doma v brezdelju še težje prenašal tegobe svoje bolezni.

Dobro uro dolg pogovor za tale portret je močno izčrpal Edvarda Ferencaka, ki je letos tudi jubilar 25 let rudarskega, sicer pa 30 let dela. Njegove oči počasi dobivajo vročičen lesk, lice pa mu orosijo kapljice potu. Zaradi sedenja ga spet začne močno boleti hrbtenica. Zato je čas, da se posloviva. Edvard mora k zdravniku, potem pa bo legel k počitku. Običajno mu zadošča petnajst minut ležanja, da bolečine popusti. Nasploh pa njegovo sedanje življenje poteka po urniku: štiri ure na delu in potem v glavnem počitek do naslednjega delovnega dne.

Veliko trdne volje je v tem človeku. Šele petinštirideset let ima, zato ni čudno, da se tako krčevito oprijemlje dela v svoji delovni organizaciji in misli na ozdravitev... Le komu bi jo zaželeli bolj iz srca kot njemu! /Bojan Ograjenšek/

Muharem ČAUŠEVIĆ, receptor v naših samskih domovih

Muharema Čauševića, ki je zaposlen kot receptor v samskih domovih REK Velenje, sem našla doma, ko je ravno prišel z "vikenda" pri jašku Škale. Povedal mi je, da imam srečo, ker da gre čez eno uro že na delo. Povabil me je v dnevno sobo, in kmalu sva se zapletla v prijeten pogovor. Žena, Dursuma, je skuhala pravo bosansko kavo in se nama pridružila. Najprej sem ga poprašala o mladih letih.

"Rodil sem se pred petinštiridesetimi leti v Buljuku, občina Bosanski Novi in Hercegovini. V družini nas je bilo pet otrok. Zaposlen je bil samo oče, zato smo se težko preživljali. Vas ni bila velika; danes šteje okoli sto hiš. Osnovno šolo sem obiskoval v Bosanskem Novem."

- Kako pa ste potem prišli v Slovenijo in kdaj?

"V Slovenijo sem prišel leta 1951. Torej je letos minilo od tega že trideset let. Kako sem prišel? K nam, v Bosno, so prišli strokovnjaki iz Slovenije in predlagali mladim fantom mojih let, da bi šli na šolanje v Slovenijo. Jaz sem se za to odločil in tako sem se znašel v Sloveniji. Obiskoval sem tri letno industrijsko rudarsko šolo v Zagorju ob Savi in se v njej izučil za kvalificiranega kopača."

- In potem ste prišli v Velenje...?

"Da. V Velenje sem prišel leta 1954, takoj po končanem šolanju. Istega leta sem se zaposlil v delovni organizaciji Rudnik lignita Velenje. Delal sem v jami, na čelu. Delovne razmere so bile takrat težke. Ni bilo nobene mehanizacije, vsa oprema je bila lesena. Premog smo vozili v vozičkih, šele pozneje so začeli uvajati tekoče trakove. Da, tega se še dobro spominjam!

V jami sem delal do leta 1956, ko sem bil poklican k vojakom, ki sem jih služil v Ljubljani in Beogradu. Že tri tedne po odsluženem vojaškem roku pa sem se spet zaposlil pri starem delu v RLV. To je bilo leta 1958."

- Ali ste ves čas bili kopač?

"Ne, leta 1961 sem opravil izpit za strelnega mojstra. To delo je bilo prav tako naporno kot kopaško, odgovorno pa še bolj. Varovati sem moral življenja sodelavcev in svoje življenje. Pri takem delu napake niso dopustne in k sreči nisem v vseh letih naredil nobene."

- Kako pa ste potem prišli za receptorja v samske domove?

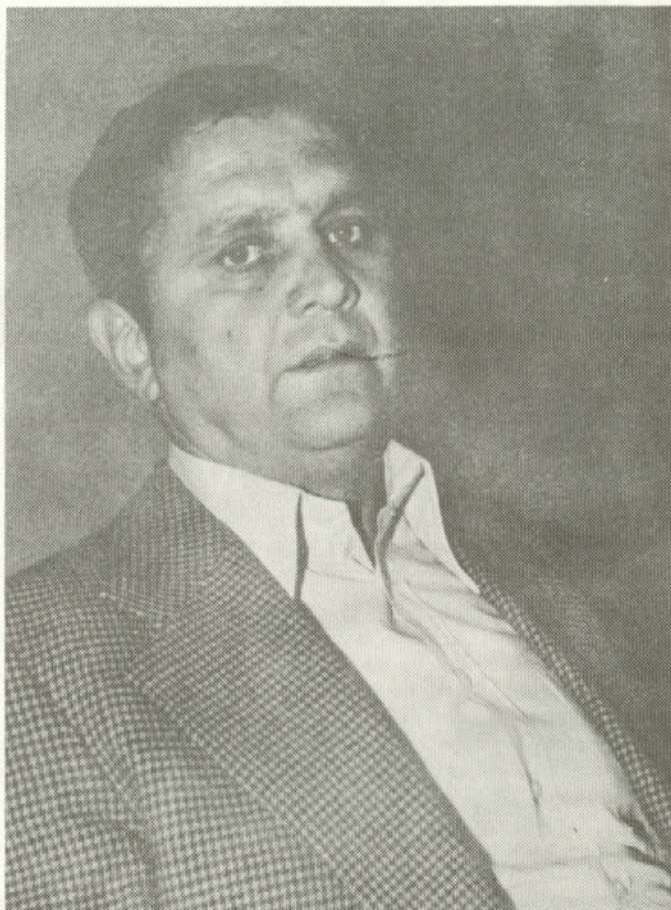
"Leta 1978 sem zbolel za bronhitisom in sklepno revmo. Zdravniška komisija me je uvrstila med invalide tretje kategorije in tako so me iz jame premestili v delovno skupnost Zavarovanje za receptorja v samskih domovih. Zdaj vsako leto hodim v zdravilišče na zdravljenje in zdravje se mi je zato že precej popravilo."

- Kakšno pa je vaše sedanje delo?

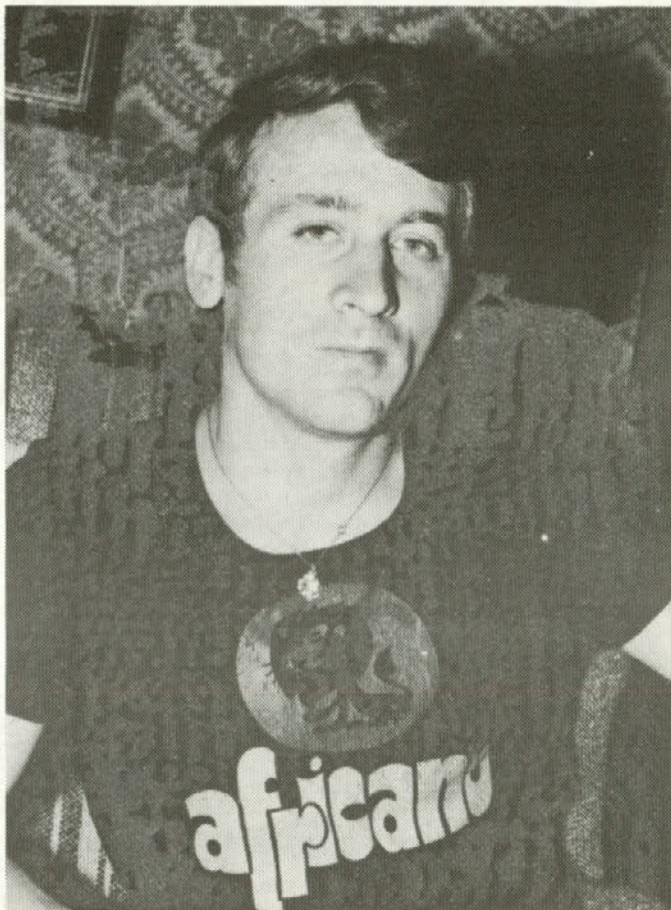
"Delam v treh izmenah. V eni izmeni po šest dni, nato imam dva dni prosto. Ne moti me delo ponoči, vseeno mi je, kdaj delam. Sedanje delo mi je všeč, je pa psihično precej naporno, posebno dopoldne in popoldne, ker je veliko pošte, fantje v domovih pa prihajajo in odhajajo. Zvečer je pravzaprav počitek, ker mora biti ob 22. uri v domovih mir. V začetku je bilo s fanti nekaj problemov, zdaj pa so se že navadili na red, zato se dobro razumemo. Dlje ko so fantje pri nas, boljše se obnašajo. Problematični so le tisti, ki šele pridejo. Včasih se malo 'udarimo' zaradi nedovoljenih obiskov, preglasne glasbe in razgrajanja zvečer, a se potem lepo pogovorimo."

- S fanti ste si potemtakem prijatelji?

"To pa! Veste, če moraš nadzorovati dom s tisoč dvesto moškimi, ki so stari od 18 do 28 let, torej v najboljših letih, potem je edina rešitev za uspešno delo in razumevanje - prijateljstvo. Z živčnostjo, grobimi besedami in podobnim se ne dá nič doseči. Treba jim je lepo razložiti, kaj smejo in kaj

MUHAREM ČAUŠEVIĆ

MARJAN KUBALE

ne, mogoče kdaj tudi zamižati na eno oko, pa kljub temu obdržati avtoriteto. Če je tako, potem se dá lepo delati."

- Pravite, da vam je delo receptorja všeč. Pa mogoče le še kdaj razmišljate o delu v jami?

"Zadeli ste v mojo šibko točko. Delo v jami me še vedno vleče. Ko sem zbolel in bil premeščen, sem se počutil kar neka-ko odrinjenega, izločenega. Čeprav sem se zdaj že navadil in rad delam v samskih domovih, pa bi vendar šel takoj nazaj v jamo, če bi mi le zdravje to dopuščalo."

- Ko sem prišla k vam, ste dejali, da ste pravkar prišli z vikenda. Veliko hodite tja?

"Vse lepe dneve in prosti čas preživim tam. Rad vrtinarim, imam nekaj sadnega drevja. S tem se veliko ukvarjam. Tudi žena in sinova radi hodijo k jezeru. Starejši sin, Jasmin, je zdaj pri vojaki v Prištini, mlajši, Senad, pa končuje sedmi razred osnovne šole. Veliko se ukvarja s športom, igra nogomet pri Rudarju za pionirje in tako me mnogokrat zvabi na tekmo. Nasploh rad gledam nogomet, pozimi pa na televiziji smučarske skoke."

Ob nedeljah grem z družino v Logarsko dolino ali kam bliže, ob večjih praznikih pa domov, kjer imam še mamo pa brate in sestre. Toda sinova sta življenja v Sloveniji zelo navajena in pravita, da v BiH ne bi živela."

Diana Kujan

Marjan KUBALE, KV kopač v temeljni organizaciji RLV "Jama Pesje"

Bojazen, da mi je lepo sončno jutro zvabilo zdoma mladega delovnega jubilanta RLV Marjana Kubaleta, je bila odveč že po nekaj trenutkih mojega čakanja pred vrati njegovega stanovanja v bloku Kersnikova 11 v Velenju. Po pritisku na gumb zvonca se je namreč za vrati zaslísal zamolkel ropot, potem pa so se vrata počasi odprla in med vrati se je prikazala glava. Hitro se predstavim lastniku glave, ki me začudeno opazuje skozi ozko režo med podboji in krilom vrat, in mu pojasnim, zakaj tako zgodaj mečem ljudi iz postelje. Nenadno obojestransko zadrego zgladita šele dva para oči, ki se pojavita v spodnjem delu odprtine med vrati in se zagledata v mojo reportersko torbo, ki jo držim v roki. Stiska med vrati mora biti zares huda, saj se na obrazu nad temi očmi nenadoma utrne nasmeh, in Marjan Kubale na široko odpre vrata in me povabi v stanovanje. Preden sedeva za mizo v dnevni sobi, mora za svoji hčerkici, osemletno Bernardo in triletno Leonido, lastnici omenjenih parov oči, pripraviti zajtrk, jaz pa jima moram medtem razkazati vsebino svoje torbe.

Marjan Kubale, ki potem sedi pred menoj, se je rodil na dan naše republike pred skoraj tridesetimi leti v Logu pri Rogatcu. Ko se vsako leto 29. novembra jugoslovanski narodi in narodnosti spominjamo drugega zasedanja Avnoja in z njim rojstva naše socialistične domovine, takrat torej Marjan v krogu svoje družine, prijateljev in znancev proslavi tudi svoj rojstni dan. Njegovo rojstvo pred tridesetimi leti pa še malo ni bilo svečano. Kubaletova starša sta namreč z rojstvom Marjana dobila že petega otroka, za njim pa so se rodili še štirje. Preživeti družino z devetimi otroki - šestimi dekleti in tremi fanti, in to v letih, ko je mlado državo pestilo vsesplošno pomanjkanje in je bilo na njenih mejah še vedno slišati odmev rožljanja orožja po resoluciji informbiroja, ni bilo enostavno. Kljub temu so Kubaletovi s skromno plačo očeta in krpičo obdelovalne zemlje ob svoji hiši preživeli tudi to najhujšo bitko, v kateri je šlo za njihov obstoj.

Zanima me, kako je Marjan našel pot v Velenje.

V njegovem odgovoru, ki je sestavljen iz kratkih in preudarnih stavkov, je čutiti toliko značilnih podrobnosti iz življenja preprostih ljudi, ki so doraščali v začetku petdesetih let, da bi zgodbo lahko napisal skoraj brez njegovega pripovedovanja.

"Najprej je zdoma odšla najstarejša sestra," pripoveduje Marjan. "Delo je našla v Velenju, ki je v drugi polovici šestdesetih let že začelo kazati podobo sodobnega mesta z obilo možnosti za zaposlitev. Kozjanska pokrajina, revna in skoraj brez vsake industrije, je nam, otrokom, ki smo ostali doma, s trpkostjo legala na dušo, in težko smo čakali na dan, ko bomo dovolj odrasli, da bi lahko odšli na pot proti lepši prihodnosti. Potem, ko je prišel tudi naš čas, smo drug za drugim odhajali zdoma in danes vsi otroci Kubaletove družine živimo in delamo v Velenju."

Marjanu je bilo po eni strani najlažje, zakaj že doma se je odločil, da bo šolanje nadaljeval v Rudarskem šolskem centru v Velenju - na oddelku za kvalificirane kopače.

"Septembra 1967. leta sem prišel v Velenje, tri leta pozneje pa sem s 'skokom čez kožo' - padel med rudarje. Danes skoraj ne morem verjeti, da je minilo že deset let mojega rudarjenja v velenjskih jamah," pove Marjan v eni sapi, kot da hoče vsa ta leta stlačiti v dva kratka stavka. Opmnim ga na to in ga zaprosim, da se s spomini vrneva nazaj, v leta, ko je prvič odšel v jamo. To tudi zavoljo tega, ker je moj sobesednik še danes nizke rasti in tako deški na videz, da bi mu le težko prisodili, da že deset let dela v rudniku.

Marjan se tej moji ugotovitvi, ki jo tudi izrečem, nasmehne, rahlo prikimajo in začne "spet na začetku," kot sam hudomušno označi obdobje, ki ga je preživel kot učenec v velenjskem rudarskem šolskem centru.

"Prvo šolsko leto jame še videl nisem," pripoveduje Marjan, "naslednje leto pa se je začelo... Spominjam se, da sem bil tako slaboten, da še zidaka za obzidavo jamskih prostorov nisem mogel dvigniti. Ampak človek se vsega navadi, posebno v jami, kjer imaš v sodelavcih resnične prijatelje."... Kljub temu pa je med njegovim šolanjem prav malo manjkalo, da se ni za vedno poslovil od jame. Takole pripoveduje o tem dogodku.

"V drugem letniku poklicne rudarske šole je bilo, ko se je v jami zgodila tista huda nesreča, v kateri je izgubil življenje moj znanec iz tretjega letnika: zmečkal ga je odkrušek premoga. Bil je 'fejst' fant, Ptujčan po rodu. Njegova smrt me je tako prizadela, da sem sklenil prekiniti šolanje... Ampak," doda po nekaj trenutkih molka, "takrat še nisem vedel, da me je že 'zgrabil' podzemski svet... Veste," doda po krajšem premisleku, "ta občutek je težko pojasniti; vem le, da je mene vedno znova nekaj gnalo v jamo in sem zato še danes rudar."

Po uspešno opravljenem izpitu za kvalificiranega kopača je začel delati na čelu v zahodnem delu jame Preloge. Sprva je imel še težje delo kot na čelih rudarskega praktičnega pouka, sčasoma pa je na razlike pozabil. Kljub temu se mu danes ob spominih na prva preživeta leta v jami obraz razleze v iskriv nasmeh.

Sedaj dela v jami Pesje; te dni kot odgovorni kopač na klasičnem čelu "J" na koti +135. Pri pridobivanju premoga "njegova" skupina rudarjev trenutno nima težav, zato pa jih imajo toliko več njihovi sosedi na mehaniziranem čelu hemscheidt, ker so naleteli na težke montangeološke razmere. "Do tega v jami pride," me pouči Marjan, "ko najmanj pričakuješ." Na splošno pa so rudarji po njegovem mnenju sedaj še kar zadovoljni; tudi z osebnimi dohodki, čeprav se tisti, ki ostanejo dalj časa v bolniškem staležu, pritožujejo, da na izplačilni dan dobijo hudo tanko kuverto.

In kaj počenja Marjan potem, ko sleče delovno obleko?

Njegova dejavnost je sila raznolika. Pripoveduje mi, da v svoji temeljni organizaciji opravlja naloge predsednika osnovne organizacije ZSMS. Brž vskočim z vprašanjem, kakšna je ak-

tivnost njenih članov. "Na splošno mladi v naši temeljni organizaciji bolj slabo delajo," odvrne po krajšem premisleku, "vendar to ne veja za delo, ki ga opravljajo v jami, ampak za njihovo delo na družbenopolitičnem področju," doda brž nato.

"Nekaj političnega dela resda opravijo pri delu samoupravnih organov, s tem pa se njihova politična vloga v praksi tudi konča. Današnja mlada generacija pač nima tako velikih problemov, da bi čutila potrebo, da bi jih reševala po politični poti," Marjan kritično oceni okoliščine v zvezi z aktivnostjo mladih.

"Celo značilna vrlina rudarjev," nadaljuje, "da so bili vedno v prvi bojni vrsti za dosego življenjskih ciljev delavskega razreda, se je marsikje že izničila in prepustila mesto konformizmu, ki ga resnici na ljubo - omogočajo tudi razmeroma visoki osebni dohodki naših mladih delavcev. To so tudi razlogi, da se večina njihovih aktivnosti začne in tudi že konča z udeležbo na kakšni delovni akciji ali kulturni prireditvi," sklene Marjan svojo misel.

Moj sobesednik ima tudi lepše izkušnje, kar zadeva praktično aktivnost mladih. Te je dobil pred tremi leti, ko se je udeležil mladinske delovne akcije na progi Šamac-Sarajevo. Po napornem delu pri prebijanju 1 200 metrov dolgega predora pod planino Sikula je namreč udeležencem te akcije še vedno ostalo dovolj časa in volje za politično delo; tako v brigadirskem naselju kot med okoliškim prebivalstvom. Po štiridesetih dneh dela na tej akciji se je z nje vrnil v Velenje tudi z značko udarnika... Vse to še vedno sodi v najin pogovor o njegovem preživljanju prostega časa!

Moj sobesednik je tudi navdušen planinec. Na svojih poteh v gore je po dolgem in počez prekrizal vso našo ožjo domovino.

"Z družino, s planinci iz 'Gorenja', deloma pa tudi sam, sem prehodil kar za štiri transverzale slovenskih gora in planin, tako da moram sedaj že pošteno premisliti, kam naj še grem, da bom prišel na goro, kjer še nisem bil," veselo razlaga. "Tudi dopust sem skupaj z družino že preživeljal v hribih in bi ga še, a kaj, ko obe hčerki raje čofotata v slani morski vodi," se kar vidno razžalosti ob tej izkušnji.

Raziti se moramo. Marjan mora za štedilnik, kjer bo za svojo družino začel kuhati kosilo. Ta teden, ko gre v jamo popoldan, odpade nanj tudi kuha, vendar ga to delo nič kaj ne skrbi. Navadil se ga je, kot se ga je navadila njegova žena, Ivanka, ki dela dopoldan v kadrovske službi "Gorenja", popoldneve ali noči pa preživi sama s hčerkama, kadar je Marjan na delu.

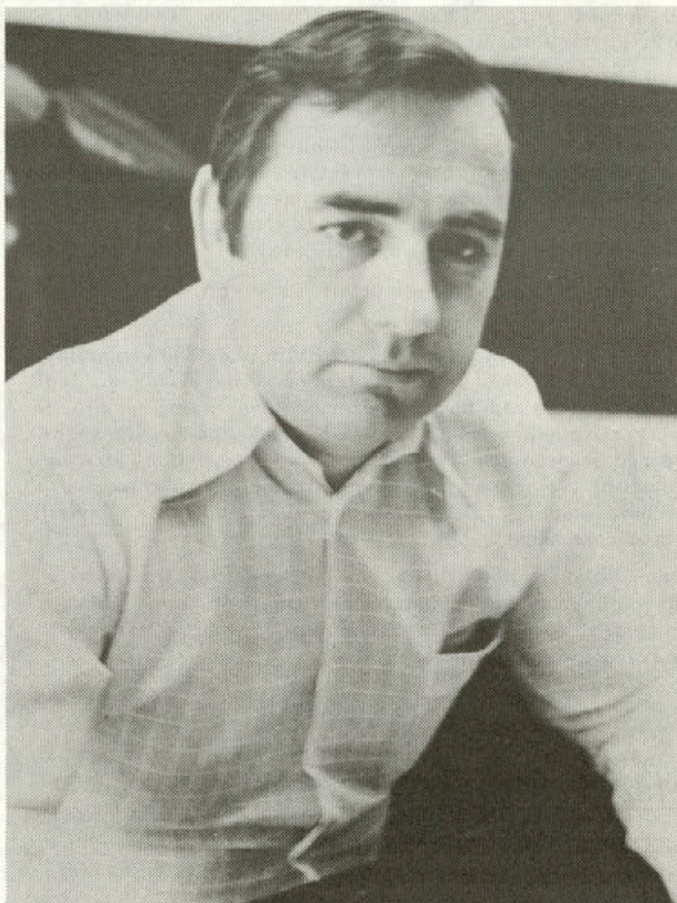
Preden se zares poslovim, naredim še nekaj fotografskih posnetkov. Le enkrat skozi objektiv ujamem samo našega delovnega jubilarja, drugače pa se skupaj z njegovimi bleščijo proti aparatu tudi oči njegovih hčerk; posebno oči triletni Leonide, pred katero sva z Marjanom na mizo postavila lepo okrašeno torto s tremi svečkami. Danes je namreč njen rojstni dan!

Posnetek dela in življenja našega delovnega jubilarja Marjana Kubaleta je tako izdelan.

Bojan Ograjenšek

Franc LENART, vodja delovne skupnosti "Družbeni standard"

Franc Lenart je gotovo eden izmed zelo znanih delavcev v našem kombinatu. Nekateri ga poznajo tudi privatno, vsi pa kot vodjo delovne skupnosti "Družbeni standard". Nanj se "spomni jo" posebno takrat, ko (spet) kritizirajo prehrano ali letovanja, ker ne morejo iti letovat tja in tja, ampak - kdo ve zakaj (ne zato, ker bi bili prepozni s prijavo ali ker so imeli prednost tisti, ki še niso letovali) - ravno tja in takrat, ko jim ne ustreza najbolj.

FRANC LENART

MARIJA ŠUBER

Kako vse to in še marsikaj drugega občuti Franc Lenart, sva se pogovarjala v prijetni senci na vrtu pred njegovo hišo. Toda preden sva se lotila srži njegovega dela, sem ga prosila, da mi pove kaj o svoji mladosti in šolanju. Takole se je predstavljal:

"Spadam med tiste, ki jim življenje nerado prizanaša. Rodil sem se pred dvainštiridesetimi leti v revni kmečki družini v Malem Kumu pri Ljubljani. Za igrivost otroških let me je prikrajšala vojna, saj so me že v začetku vojne skupaj s starši odpeljali v eno od taborišč v Nemčiji, od koder smo se vrnili šele po koncu vojne. Sledila je osnovna šola in nato še gimnazija."

- Že v gimnazijskih letih ste bili aktivist na mnogih področjih. Kaj je botrovalo tej vaši aktivnosti?

"Ko sem razmišljal o teh časih, sem prišel do sklepa, da je takó surovost vojne kot tudi napredna družinska vzgoja prispevala svoje k oblikovanju mojega pogleda na svet in moja ravnanja v poznejšem življenjskem obdobju. V tem času, to je pred triindvajsetimi leti, so me sprejeli tudi v vrste zveze komunistov."

- Po končani gimnaziji se vaša pot ni nadaljevala v šolanju, ampak ste se zaposlili. Kako to?

"Da. Po končani gimnaziji sem se zaradi slabih gmotnih razmer moral zaposliti. Leta 1959 sem prek oglasa zvedel, da v Rudniku lignita Velenje zaposlujejo mlade delavce. Moje tedanje karakteristike so pripomogle, da za sprejem na delo nisem imel nobenih težav."

Prvo delo, ki sem ga opravljal pri RLV, je bilo delo meznega manipulant. To delo sem opravljal le nekaj mesecev, nato pa so me premetili v plansko-analitsko službo rudnika za statistika dnevne evidence. Pri tem delu sem ostal do leta 1964, ko sem odšel k vojakom, in sicer kot pripadnik mirovnih sil Združenih narodov na Sinaj."

- Kolikor sem zvedela ste v RLV bili že od vsega začetka precej družbenopolitično aktivni...

"Že takoj po prihodu v Velenje sem v RLV začel skupaj z nekaj sodelavci nanovo ustanavljati mladinsko organizacijo, saj stara ni delovala, kot bi morala. Vse do odhoda v JLA sem bil na to v vodstvu te organizacije in še danes sem prepričan, da smo takrat bili mladinci v RLV kar precej aktivni."

Aktivno sem deloval tudi v sekretariatu osnovne organizacije ZK rudnika. Od leta 1961 do 1964 sem v RLV opravljal tudi naloge organizacijskega sekretarja mladinskega komiteja ZK."

- Prej sva malo prekinila tok pogovora. Vrniva se k vašemu delu v delovni organizaciji RLV po prihodu iz vojske!

"Leta 1965 sem se vrnil v RLV in začel opravljati dela tajnika družbenopolitičnih organizacij. Poleg tega sem v tem času začel delati na področju organiziranja počitniške rekreacije. To delo sem opravljal do leta 1971, ko sem postal vodja gostinstva, tiskarstva in rekreacije pri RLV. Potem je prišlo do organiziranja delovne organizacije REK Velenje in sem 'odjadral' najprej na mesto vodje TOZD Družbena prehrana in gostinstvo, nato, ob preoblikovanju REK Velenje v sestavljeno organizacijo, pa na mesto vodje delovne skupnosti Družbeni standard."

- Govorila sva že, da mnogi radi kritizirajo prehrano in letovanje in pri tem zvrčajo krivdo na vas - delavce v delovni skupnosti Družbeni standard, čeprav so razlogi za probleme na tem področju povsem objektivne narave. Kako vi gledate na vse te kritike?

"Z delom v delovni skupnosti Družbeni standard sem zadovoljen. Vendar to ne pomeni, da v njeni dejavnosti ni problemov; da vse poteka samo po sebi. Dejavnost, ki jo opravljamo, je posebnega pomena za sestavljeno organizacijo REK Velenje in je tudi vsem v njej vsaj na očeh, da ne rečem v želodcu. Nenehno delamo pod udarom mnogih pristranskih kritik. To vsekakor ni prijetno, vendar nas tolaži zavest, da smo v dani situaciji naredili vse, kar se je dalo narediti v dobro delavcev našega kombinata. Da bom še bolj konkreten, naj navedem pri-

mer!... Ali nimamo pravice do zadovoljstva, če lahko ugotovljamo, da v nobeni velenjski mesnici ni mesa, rudarji in drugi delavci v našem kombinatu pa tega pomanjkanja pri družbeni prehrani ne občutijo? To se je že nekajkrat zgodilo in le prizadevanju celotnega kolektiva naše delovne skupnosti se je treba zahvaliti, da v REK Velenje takih pomanjkanj nismo doživeli, vendar na to nihče ne pomisli."

Prav tako smo lahko zadovoljni, ko se nam posreči zagotoviti dovolj dostopnih letovalnih mest za naše delavce in njihove družinske člane. Kar osem tisoč - večinoma zadovoljnih letovalcev, kolikor jih letno imamo pri REK Velenje, je nedvomno podatek, ki govori o trdem in organiziranem delu - delu, ki presega obseg dejavnosti za naše razmere zelo velikih jugoslovanskih turističnih agencij. Žal pa ta podatek govori samo o našem delu, ne pa tudi o tem, da smo po številu zaposlenih, ki to delo opravljajo, daleč za normativi, ki veljajo v jugoslovanskih turističnih agencijah."

- Kaj bi mi lahko povedali za sklep tega najinega razgovora, ki ni naključen, saj smo ga naredili ob vašem 20-letnem delovnem jubileju in po odločitvi sindikalne organizacije delovne skupnosti, ki jo vodite?

"Ko se po dvajsetih letih dela oziram na prehojeno pot, ugotavljam, da so bila vsa ta leta dokaj pestra in da sem praktično ves ta čas bil v 'areni' življenja. To pomeni, da sem moral biti nenehno napet, saj problemov ni nikoli manjkalo. Zato je razumljivo, da je moje osnovno življenjsko vodilo delo, moralne človekove vrline in politična pripadnost družbi, ki jo gradimo. Kadarkoli sem se srečeval s pojavi, ki so bili v nasprotju s tem vodilom, sem se tudi z vso energijo boril proti njim. Takih pojavov je morda v zadnjem času, vsaj po mojih izkušnjah, nekoliko več, kot jih je bilo nekdaj. Danes smo ljudje vse preveč potrošniško usmerjeni in družbeno pasivni. Mo ti me gledanje na svet izključno le skozi denar in materialne dobrine. Torej zapostavljanje moralnih načel v medsebojnih odnosih ljudi in v družbi nasploh. Tudi delamo na splošno premalo. Rezultati tega so težave, s katerimi se mora sedaj ukvarjati vsa naša družba."

Glede na to, da sem pristaš dela in racionalnega družbenega delovanja, seveda pri nasprotnikih mnogokrat ne dosegam ap-lavzov, kar pa me niti ne moti."

- - -

Ob svojem delovnem jubileju ne tarnam. Srečen pa bi bil, če bi večina mojih ožjih in drugih sodelavcev doumela, da je le marljivost gibalo družbenega napredka."

In še tole!

S sodelavci v delovni skupnosti, ki jo vodim, sem zadovoljen, saj sem prepričan, da si po vseh svojih močeh in sposobnostih prizadevajo, da bi svoje delovne naloge čim boljše opravili."

Diana Kujan

Marija ŠUBER, KV knjigovezka v delovni organizaciji "Tiskarna"

V prvem junijskem dopoldnevu sem se odpravila proti novi industrijski hali v Velenju, v kateri ima delovne prostore delovna organizacija REK Velenje - Tiskarna. Receptorko sem vprašala po Mariji Šuber. Povedala sem ji, s kakšnim namenom sem prišla, in rekla mi je, naj Marijo poiščem kar v hali, ker za odmor verjetno ne bo imela časa. Res je bilo tako.

Marijo sem našla sredi delovne vneme. Ko me je zagledala s fotoaparatom in beležko v roki, se je na široko nasmejala in

vprašala: "Ja, 'mašina', kaj bo pa zdaj?" Sodelavke so se ji spodbudno smejale izza strojev. Na hitro sva se dogovorili, da mi bo povedala nekaj o sebi kar med delom. Tako je najin pogovor stekel za njeno resnično delovno mizo.

Rodila se je 1938. leta v Brežicah, v delavski družini s štirimi otroki. Oče je bil mlinar, mati pa gospodinja. Leta 1941 so bili vsi izseljeni v Nemčijo, od koder so se vrnili leta 1948. Nje ni spomini na teh sedem let niso lepi. Marija je bila takrat še otrok, vendar se jih vseeno - ali pa prav zato - dobro spominja.

"Ko smo se vrnili iz Nemčije, smo se naselili v Radečah pri Zidanem mostu. Tu sem hodila v osnovno šolo. Potem smo se leta 1953 preselili v Velenje, kjer sem obiskovala 3-letno poklicno šolo in se izučila za šiviljo."

Delo šivilje ji že od začetka ni najbolj ustrezalo. Svojo prvo zaposlitev je našla v velenjskem gostinstvu. Nato je bila sedem let zaposlena pri KOC Velenje. Delala je pri konfekciji, vedno pa je premišljevala o prekvalifikaciji. To je bil tudi razlog, da se je leta 1972 kot tiskarska vlagalka zaposlila v tiskarni RLV, ki je takrat imela prostore v stavbi, v kateri je sedež skupščine občine Velenje. Leta 1975 je potem opravila izpit za kvalificirano knjigovozko in to delo opravlja še sedaj.

Najin razgovor sva za trenutek prekinili, da je odšla na drugi konec hale. Medtem sem se malo razgledala naokrog in si rekla: "Saj delo v tako svetli in prostorni hali je kar prijetno." Motil me je edino hrup, kar je Marija takoj opazila in mi dejala: "Hrup je, ja. Ampak naše delo je pač tako, hrup spada zraven, zato smo se ga že navadili. Drugače pa ni slabo. Delo ni preveč umazano - le toliko, kolikor imamo opravka z barvami, lepili... Naporno? Seveda, ampak ne vedno. Včasih so naročila večjih formatov in takrat je malo težje."

Ko sva se začeli pogovarjati o delovnih razmerah v tiskarni, ji je misel ušla v prejšnja leta. Sprva je namreč delala, kot sem že rekla, v tiskarni RLV, ko je ta imela delovne prostore še v zgradbi, kjer je sedež skupščine naše občine, potem pa so se preselili v stolpnico Foitova 10, in v obeh zgradbah so jih pestili premajhni, neustrezní prostori in še neustrezna oprema. Spominja se tudi, da so leta 1972 bili v tiskarni zaposleni samo štirje delavci, danes, v delovni organizaciji Tiskarna REK Velenje, pa jih je že šestdeset. Tudi to je po svoje dokaz, kakšen razvoj so dosegli.

"Če se samo spomnim, kako je bilo v začetku...! Danes si kaj takega ne morem več niti zamisliti. Tudi kvaliteta našega dela je v tehle prostorih in pri tej opremi popolnoma drugačna. Dela pa imamo veliko. Največji naročniki naših del in storitev so Gorenje, druge OZD v REK Velenje, Narodne novine - Zagreb, Zdravstveni center Velenje in še drugi, bolj občasni. Tiskamo knjige, brošure, razne obrazce, reklamne letake in tako naprej. Delo je zelo pestro in ga nikoli ne zmanjka. Včasih se zgodi, da imamo preveč naročil ali da se pokvari kak stroj, vendar je to zelo redko. Če pa že pride do česa takega, potem se potrudimo, da izpolnimo vsaj del naročila, pa čeprav delamo ročno. Naš osnovni cilj je zadovoljstvo naročnika, in mislim, da ga dosegamo."

Med pogovorom z Marijo me je ves čas spremljal prijeten občutek, ko sem videla, kako so delavke v tiskarni, ki jih je med zaposlenimi delavci v njej tudi največ, med seboj delovno povezane in složne. Moja sobesednica je to potrdila, ko je dejala: "V našem delovnem kolektivu se res vsi zelo dobro počutimo. Zelo sem zadovoljna tako z delom kakor tudi z življenjem med sodelavkami. Večjih problemov nimamo, niti z bolniškimi, ki jih imajo drugod čez glavo. Včasih seveda pride do manjših konfliktov, ki pa so le posledica preobilice dela in zaradi tega nervoze. Vendar tudi ta nesoglasja se hitro zgledajo. Rada bi, da bi bilo tako še naprej. Zaenkrat sem zdrava, rada delam in želim v tem delovnem kolektivu ostati do upokojitve."

Med pogovorom je ves čas delala, tekala k drugim strojem,

odgovarjala sodelavkam. In to ni bilo tako enostavno, saj njeno delo terja natančnost, zbranost. Da bi jo vsaj malo odtrgala od dela, sem napeljala pogovor na njeno družino in prosti čas. Posrečilo se mi je. Sedla je in za trenutek odložila delo. Povedala mi je, da je poročena od leta 1959. Mož, ime mu je Danilo, da je prav tako zaposlen v REK Velenje, in to v RLV, kjer že vrsto let opravlja odgovorna jamska dela. Nadalje sem zvedela, da imata hčerko po imenu Vlasta, ki je študentka. Stanujejo v lastni, novi hiši v naselju Šalek-Gorica.

V prostem času Marija rada vrtnari, prebira revije, zvečer pa posesti pred televizorjem. Delovna je tudi pri samoupravljanju. Je član delavskega sveta v svoji delovni organizaciji, sodeluje pa tudi pri projektu Velenje 2 000, s katerim se ukvarja občinska raziskovalna skupnost.

Toda skozi ves pogovor se je Marija vračala k tem in drugim začetkom. Tudi za sklep je dejala: "Vesela sem, da smo v naši dejavnosti dosegli tak razvoj, tako izboljšali naše delo in delovne razmere. Imamo res še nemalo ročnega dela, vendar je naše delo že po naravi tako, da ga ni mogoče vsega mehanizirati. Kljub temu pa je ročnega dela sorazmerno malo. Tule bi čimprej potrebovali le še napravo za strojno šivanje. Vesela sem tudi, ko pogledam, kakšen razvoj je doseglo Velenje. Spominjam se velikih polj, ko sem leta 1953 prišla v Velenje. In danes? Danes so povsod stolpnice, šole, obrati. Res, prijetno se počutim v Velenju."

Med zadnjimi stavki je bila spet pri delu. Nekaj ji je nagajalo in nikakor ni mogla odtrgati misli od tega, kaj je narobe. Najin pogovor sem zato sklenila. Poslovila sem se, ona pa mi je v pozdrav pokimala in se nasmehnila iznad svojega stroja, obloženega s kupi papirja... Že je bila sredi dela, ki ga ima rada in ga z veseljem opravlja. Želim ji, da bi ga še dolgo in da bi se še naprej dobro počutila v kolektivu delovne organizacije Tiskarna REK Velenje.

Diana Kujan

Zdenka TURIČNIK, programerka - organizatorica v delovni skupnosti "Avtomatska obdelava podatkov"

Svoje srečanje z Zdenko Turičnik sem si povsem drugače predstavljala. Ko sem videla, da je rojena leta 1951, sem takoj pomislila, da bo to lahek pogovor, saj je moja sobesednica še mlada. Toda ni bilo čisto tako. Zdenka je res še mlada, vendar ne tako sproščena, kot sem pričakovala. Njeni odgovori so bili sprva bolj kratki in šele proti koncu pogovora se mi je posrečilo, da se je malo razgovorila.

Rodila se je v Velenju, v rudarski družini. Po osnovni šoli je obiskovala ekonomsko srednjo šolo v Slovenjem Gradcu. Šolanje je potem želela nadaljevati na filozofski fakulteti, ker pa ni dobila štipendije za tak študij, se je vpisala na ekonomijo. Toda tudi tu ni imela sreče. Zaradi družinskih razmer je morala študij po enem letu opustiti.

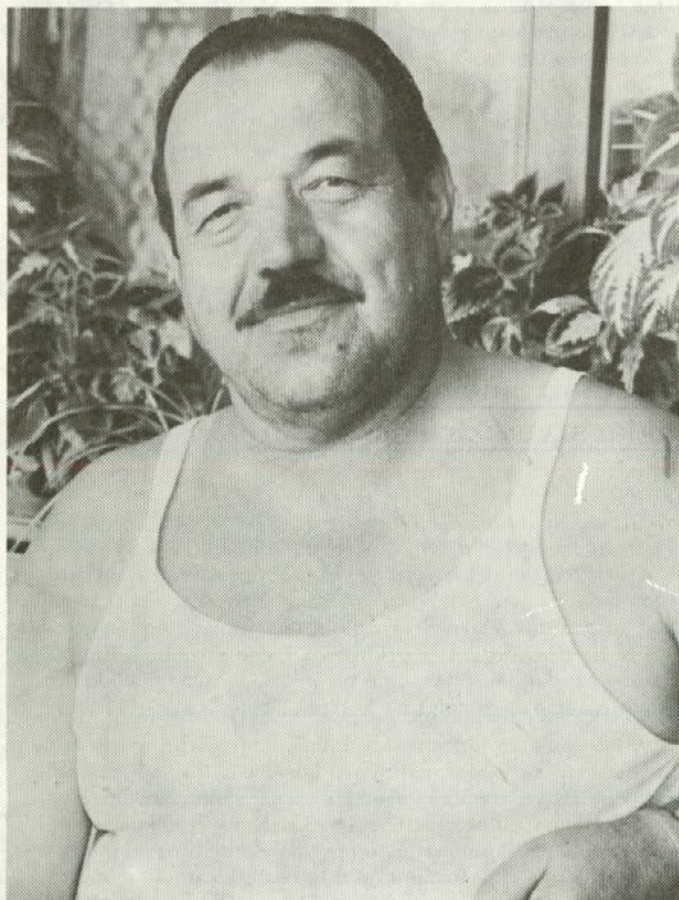
"Ostala sem v Ljubljani in se honorarno zaposlila pri študentskem servisu, potem pa je ta moja začasna zaposlitev prerasla v redno. Opravljala sem dela pri statistiki. V servisu so se odločili za svoje potrebe uvesti računalnik. Za delo z njim so seveda potrebovali usposobljene ljudi. Mene je to zanimalo in tako sem opravila tečaj za delo pri računalniku."

Po dveh letih dela v študentskem servisu se je vrnila v Velenje in leta 1975 dobila delo pri REK Velenje.

"Zaposlila sem se v delovni skupnosti 'Avtomatska obdelava podatkov', in sicer kot programerka. Moje delo je predvsem organizacijske narave, pišem pa tudi programe. Delo v naši delovni skupnosti opravljamo v glavnem za delovne organizacije v sestavi REK Velenje, nekaj pa imamo tudi zunanjih upo-

ZDENKA TURIČNIK

JOŽE URANJEK

rabnikov naših storitev. Sedanje kapacitete računalnika so že premale. Nabaviti bo treba nov, zmogljivejši računalnik. Seveda pa bodo zanj potrebni tudi novi strokovnjaki. Vendar ta problem bomo rešili. Kolikor vem, imamo nekaj štipendistov, ki naj bi se po končanem študiju zaposlili pri nas."

Zdenka s svojim sedanjim delom ni najbolj zadovoljna. Zdi se ji psihično prenaporno. Zato pri njem tudi ne misli ostati. Razmišlja celo o odhodu iz REK Velenje. Njen mož je doma iz Slovenjega Gradca, kjer imajo njegovi starši kmetijo. Verjetno se bodo preselili tja.

Pa tudi v delovnem kolektivu, ki mu pripada, se Zdenka ne počuti najbolje. Odnosi - pravi - so sicer še kar zadovoljivi, vendar ne taki, kot bi lahko bili.

Po rodu je Zdenka Turičnik Velenjčanka. Zato opazi vse spremembe v mestu, ne le v njegovi izgradnji, temveč tudi v čistoti in urejenosti. Stanuje v enem od blokov na Gorici in se tam ne počuti najbolje.

"Preveč je betona, bloki so preveliki, ljudje se sploh ne poznajo med seboj. Poleg tega je slabo urejeno za otroke, saj se nimajo kje igrati. Spričo tega, ker ni igrišč, se otroci igrarajo po stopniščih, uničujejo zelenice in mlada drevesa... Tudi z drugih vidikov v Velenju ni več tako lepo, kot je bilo. Včasih smo Velenjčani sami kaj zgradili, zato smo take objekte tudi bolj čuvali. Danes pa je vse polno poti prek zelenic, drevesa so marsikje že posušena, vsepovsod ležijo smeti. Ponovno bi bilo treba oživiti "zeleno stražo" odraslih, ki so pred nekaj leti že dobro delovale. Toda ljudje so pokazali do upokojencev, ki so to delo z veseljem opravljali, zelo nekulturen, včasih celo žaljiv odnos in zdaj bo zato verjetno težko spet najti ljudi za to delo."

Nasploh sem opazila, da je Zdenka zelo kritična do mnogih stvari. Pritožila se je tudi čez malice, ki jih dobivajo iz obrata družbene prehrane našega kombinata. Dejala je, da je v redu, da so topli obroki, ni pa prav, da se jedi iz tedna v teden ponavljajo, ker taka prehrana postane ljudem enolična.

Ko se je njena redkobesednost že malo razkadila, sva malo poklepetali še o njenem prostem času. Povedala je, da zdaj veliko plete in šiva, saj se pri dveh majhnih otrokih, kolikor jih ima, od katerih je eden star dve, drugi pa pet let, res ne more ukvarjati še s čim drugim. Zlasti zato, ker mora preostali prosti čas nameniti delu na kmetiji moževih staršev.

Letos bodo letovali že junija v Medulinu, mogoče pa bodo odšli na morje tudi septembra. Pravi, da se tako bolj splača, le vreme mora biti v redu.

Naenkrat je minila kar cela ura, in najin razgovor sva morali končati. Za sklep razgovora sem pritisnila še na sprožilec fotoaparata, da bi ta portret Zdenke Turičnik imel še sliko, vendar se mi je posnetek skazil in jo je zato bilo treba slikati še enkrat.

Diana Kujan

Jože URANJEK, vodja bloka 2 v TOZD TE Šoštanj I

Lik pred dvanajsto uro ga čakam med terasastimi vrtički, ki obkrožajo njegov dom v Šaleku. Sončne žarke, ki s pravo poletno močjo, čeprav po koledarju še ni poletje, grejejo pobočje v tej novi soseski našega mesta, v njegovem vrtu pod hišo zadržujejo košate krošnje nizkega sadnega drevja. Nekaj pros tora na plitvih terasah je obdelanega do zadnje pedi. Poleg sadnega drevja se na terasi sonči mlada brajda, med nizko pokoseno travo pa vrt krasijo rože. V bregu nad hišo v travi poje-

jo murni, še višje pa se začenja smrekov gozd, ki zaspano ždi v poletni pripeki.

Pozdravljanje z novim okoljem nenadoma prekine človek, ki mu danes ponujamo besedo. Jože Uranjek, jubilar 30 let dela, me povabi v hišo.

Na terasi, skriti pod širokim napuščem, steče pripoved. Ni ravno prešerna, čeprav je med lončnicami, ki so prepolne okrasnega cvetja, in s sokom ter kavo na mizi, s katero nama postreže njegova hči Irena, slišati manj temačna, kot jo čuti moj novi znanec.

Domačin je naš Jože, rojen v Hrastovcu pri Velenju. Kos črnega rudarskega kruha, nikoli predebelega, skrbna oče in mati, dva brata, starejša od Jožeta, in sestra – to so njegovi spomini na rosna otroška leta. Nato pride na vrsto obdobje, ko je bil hlapec – za kos kruha, nekaj obleke, za razbremenitev staršev, ki živita od skromnega očetovega zaslužka, prigarane v jamah velenjskega rudnika.

Potem pride druga svetovna vojna. Njen vrtinec razkosa tudi družino, v kateri živi Jože. Oba brata vpokličejo v svoje vrste nemški 'osvoboditelji'. Mlada fanta hitro spoznata bistvo 'stvarnikov' nove delitve sveta, zato te 'odrešnike' zapustita v prvem ugodnem trenutku in se priključita enotam legendarnih prekomorskih brigad, kjer dočakata agonijo in zlom povzro čitljiv najbolj krvavih strani naše zgodovine. Medtem trinajst letni Jože v majhnem kraju pri Leobnu v Avstriji pri materinem bratu začne spoznavati skrivnosti ključavničarskega poklica. Nagel konec vojne ga prisili, da si poišče novo učno mesto. To najde pri kleparskem mojstru Žibretu v Radečah pri Zidanem mostu. Spomine na to obdobje Jože strne v eno samo besedo: lakota! Zgodaj zjutraj se je prebujal lačen in pozno zvečer je po celodnevem delu legal k počitku z domala praznim želodcem. Kljub temu, da je bil njegov mojster med vojno interniran, je bil do vajencev dokaj trd in neusmiljen. Še na edini prosti dan v tednu – ob nedeljah – je moral Jože hoditi od hiše do hiše in od dolžnikov terjati plačilo za mojstrove storitve.

Leta 1948 je naš sobesednik uspešno sklenil učno dobo in se zaposlil kot klepar v mehanični delavnici Rudnika lignita Velenje. Večidel je delal v zunanem obratu, pet mesecev pa je delal tudi v jami.

"Pet mesecev dela v jami," pripoveduje Jože, "ni dovolj, da jamsko delo spoznaš do obisti, vendar je meni zadostovalo, da so mi takratne delovne razmere v RLV ostale v spominu vse do današnjih dni... Nobene jamske mehanizacije, slaba organizacija dela, površni ukrepi za varnost pri delu – to so značilnosti rudarjenja v velenjskem rudniku prva leta po vojni. Še delovnih obelk nismo imeli, namesto čelad pa so nam glave 'varovali' klobuki."

Jeseni 1949. leta je oblekel vojaško suknjo, tri leta zatem pa se je zaposlil v majhnem remontnem podjetju v Velenju, iz katerega so kmalu po njegovem prihodu ustanovili "Splošno mehanično delavnico", ki se je pozneje preimenovala v delovno organizacijo Chrommetal-Velenje.

"To so bili res pionirski časi v razvoju našega gospodarstva," se spominja Jože Uranjek.

"Delovna zavest delavcev je bila takrat neprimerno večja, kot je danes. Spominjam se, da smo nemalokrat delali z orodjem, ki smo ga nosili od doma. Tudi za udarniško delo ni nikoli zmanjkalo časa, pa naj je šlo za delo v RLV, pri urejanju mesta ali izgradnji domov naših sodelavcev. Res, vse drugače je bilo kot danes," trdi Jože in se nekam razočarano smehlja predse.

V TE Šoštanj se je zaposlil poleti 1956. leta, kot kvalificirani klepar v mehanični delavnici. Danes se najraje spominja obdobja, ko so gradili ta elektroenergetski objekt, ki je ob njegovem prihodu premogel samo dva proizvodna bloka (1 in 2) z močjo po 30 megavatov. Ko to pripoveduje, dá vedeti tudi, da so pri njem odnosi s sodelavci vedno imeli prednost pred vsem drugim in da je zato tudi potem, ko je uspešno opravil

strojno delovodsko šolo, rad priskočil starim sodelavcem na pomoč tudi pri opravljanju del, ki se mu jih ne bi bilo treba lotiti. To pa so njegovi sodelavci tudi znali ceniti. O tem pričča tudi spominski album slik, ki so mu ga podarili leta 1972, ko je bil razporejen k delom in nalogam vodje bloka 2. Takrat je bil ponosen na to darilo, danes – po devetih letih opravljanja del in nalog vodje bloka 2 – pa je usahnil njegov nekoliko idealiziran odnos do razmerij med delavci. Meni namreč, da so odnosi med delavce vse slabši.

"Morda zato," razmišlja Jože, "ker življenje vse preveč gledamo skozi denar; morda tudi zato, ker so ozki osebni interesi prevladali nad skupnimi interesi."

Nato govoriva o osebni in kolektivni odgovornosti. Pri tem moj sobesednik vrže na tehnično odgovornost ljudi, ki predlagajo najpomembnejše poslovne odločitve – to je tiste, ki so potem pogosto izvir nezadovoljstva delavcev iz neposredne proizvodnje – ter meni: "Ti ljudje pozabljajo, da delavci danes poleg dolžnosti poznajo tudi svoje pravice, da vse bolj natančno tehtajo odločitve, ki jim jih vsiljujejo 'od zgoraj'; zavesti o odtejevanju svojih pravic pa, žal, ne kažejo odkrito, ampak s tihim nezadovoljstvom, 'miniranjem' referendumov in z drugimi oblikami pasivnega odpora."

K temu doda še:

"Odnosi med delavci v naši delovni organizaciji so nazadnje zašli v te vode med obravnavo predloga nove analitične ocene zahtevnosti njihovih del in nalog."

Nezadovoljstvo delavcev v TE Šoštanj v tej zvezi izvira iz njihovega prepričanja, da predlog nove analitične ocene ni izpolnil njihovih pričakovanj. Pravijo, da na osnovi predlagane nove analitične ocene ne bi mogli zastaviti bolj spodbudnega nagrajevanja tistih delavcev, ki opravljajo nižje vrednotena dela in naloge, kar pa je po njihovem mnenju nujno.

Pred slovesom ga vprašam še, s čim se največ ukvarja v prostem času. Jože odvrne, da je doslej svoj prosti čas namenjal izgradnji hiše, sedaj pa proste trenutke porabi za urejanje njene okolice in konstruiranje raznih naprav. Pri tem dá vedeti, da urejanje zelenic nima za pravo moško delo. Te njegove besede ne nazadnje potrjuje tudi lična železna preša za sadje, ki stoji ob njegovi hiši in je delo njegovih izkušenih rok.

Za sklep najinega razgovora pa omeni, da s prijatelji rad "vrže" karte, hči Irena pa doda, da je igranje kart družinska "bolezen"... Če lahko sodim po vtisu, ki ga Uranjekov Pepi, kot ga kličejo, naredi na sobesednika, ima v rokah še prenekatero dobro karto. Mene je prepričal, da jih bo v življenju znal prav dobro ohraniti.

Bojan Ograjenšek

Diplomirani inženir rudarstva Zdravko OBLAK

Inženirja Zdravko Oblaka bi verjetno njegovi bivši sodelavci, prijatelji in znanci drugače ocenili, kot ga bom jaz, ki sem se z njim 19. junija srečala prvič. Moj prvi vtis je bil, da je trden možak, poln izkušenj, poln doživetij. To je potrdil tudi pogovor z njim. Vendar izkazalo se je, da so njegove izkušnje, doživetja, prežeta z grenkobo. To so spomini, ki na obzoru ne zarišejo nasmeha, če pa ga že, je ta nasmeh krinka zaradi okolice, v resnici pa je trpek, boleč.

Zdravko Oblak se je rodil leta 1920 v Zabukovici pri Žalcu. Že šestleten se je s starši moral odseliti v Holandijo, ker je oče, zaposlen v rudniku Bohemija v Pečovniku, sodeloval v stavki. Domov so se vrnili leta 1932. Najprej je končal osnovno šolo, nato gimnazijo, a opravljeno maturo so mu priznali šele leta 1945. Družina je bila revna, zato si je moral denar za obleko, hrano in plačevanje šolnine sam prislužiti. V začetku, ko je bil še mlajši, si je denar služil z instrukci-

jami, pozneje pa je delal v rudniku Bohemija. Da je bilo delo v njem garaško in da si ga ni mogel sam izbirati, verjetno ni treba posebej povedati.

Z odločitvijo za rudarski poklic, ki mu jo je pravzaprav vsilila vojna, je začel v družini tretjo generacijo rudarjev. Rudar je bil njegov ded, rudar je bil njegov oče, rudar je postal tudi Zdravko. A – kot že rečeno – si tega poklica ni želel. Vpisal se je na pomorsko šolo v Šibeniku, šolanje pa mu je preprečil začetek druge svetovne vojne. Tako se je zaposlil v rudniku Bohemija, že 12. aprila 1941 pa je bil obtožen napada na Nemce, vendar zaradi tega ni doživel hujših posledic.

"Avgusta istega leta pa sem bil aretiran pod obtožbo, da sem razpečeval sovražne letake. Bilo je res. Letake sem dobil od sošolca, njihova vsebina pa je pozivala slovenski narod k zbiranju in skrivanju orožja, k odporu proti okupatorju. Aretiral me je neki Kresnik, Slovenec, sodelavec gestapa. 'Potegnili' so me z dela v jami in me še vsega črnega, umazanega odpeljali v Stari pisker v Celju. S tepežem so hoteli izvleči iz mene imena sodelavcev, a niso ničesar dosegli... Januarja 1942 so me nato iz rudnika Bohemija premestili na kazensko delo. V rudnik se nisem smel več vrniti, ker so tam delali trije gestapovci, ki bi me takoj vrnili tja, od koder sem prišel. Zato sem se zaposlil kot progovni delavec na južnem delu dolenske železnice, to je med Zidanim mostom, Radečami in Brestanico, ki se je takrat imenovala Rajhenburg. Imel sem dobrega sodelavca, s katerim sva se zelo razumela. Ta me je spravil

Diplomirani
inženir rudarstva
ZDRAVKO OBLAK

do šefa postaje Zidani most, Čeha Halupke, ki mi je konec leta 1942 omogočil šolanje v prometni šoli na Dunaju, kjer sem se izšolal za telegrafista. Potem sem bil premeščen na postajo Wissenbach Neuhaus, kjer sem delal kot kretničar. Šef postaje je bil Avstrijec, trden antifašist, in z njim sem se dobro razumel. Zato mi je tudi dal malo več svobode. A te nisem užival dolgo. Na sosednji postaji je prometnik, po imenu Korzič, povzročil incident, zaradi katerega so poostriili kontrolo. Jaz sem imel še to smolo, da se je med mojim dežurstvom vnel vagon, na katerem so bile baje Göringove dragocenosti. Tako sem dobil še dodatno kazen: začeli so me stalno premeščati s postaje na postajo."

- Kako in kdaj ste se vključili v NOB?

"Vpoklican sem bil v nemško vojsko, a sem zbolel za zlatenico. Zato so me poslali na zdravljenje v Linz. Od tod sem, ko sem ozdravel, zbežal domov in se septembra 1944 vključil v kozjanski odred. Deloval sem v obveščevalnem centru kozjanskega odreda (OCKO), kot obveščevallec. Decembra 1944, ko je padlo veliko obveščevalcev, pa bi moral prevzeti točko na Pilštanju. A bil sem ranjen, v hrbet me je zadel drobec mine. Leta 1945 sta potem prišla v kozjanski odred prvoborec Pavčnik in Vodončnik in mi povedala, da me bodo spet zaposlili za prometnika na železnici. Kraj službovanja sem si lahko sam izbral in tako sem 10. maja 1945 začel delati na postaji v Celju. Takrat je zelo primanjkovalo vagonov. Kljub temu sem na

relaciji Celje-Laško zbral šeststo vagonov in dve oklopni lokomotivi. Nekaj časa sem bil tudi v Brestanici, kjer sem sprejemal internirance, ki so se vračali iz taborišč. Tu sem spoznal tudi svojo bodočo ženo, ki se je vračala iz Dachaua."

- Po osvoboditvi ste šolanje nadaljevali. Kdo vam je omogočil študij, saj ste verjetno po vojni bili brez sredstev?

"V Laškem so mi dali nagrado 9 000 dinarjev in mi tako omogočili študij. Štipendijo sem namreč začel prejemati šele leta 1946.

Vpisal sem se na agronomijo v Zagrebu, a sem se še isto leto izpisal in se lotil študija montanistike v Ljubljani. Zadnji izpit sem opravil leta 1951, diplomiral pa sem tri leta pozneje. Vmes sem namreč moral na odsluženje vojaškega roka.

Od februarja do novembra 1953 sem bil nato zaradi diplomskega dela honorarno zaposlen v rudniku Raša. Vendar potem so mi diplomsko delo spremenili: za fakulteto v Zagrebu sem moral opraviti uradni pregled ustreznosti izvoznega stroja, kolavdacijo. Diplomiral pa sem na ljubljanski fakulteti."

- Leta 1953 se je potem začela vaša dolga pot po rudnikih cele Jugoslavije. Kje ste bili najprej zaposleni, takoj po diplomu?

"Spet sem se zaposlil v Raši, v obratu Pičan, kjer sem bil najprej mlajši, potem starejši asistent, nato pomočnik obratovodje in končno obratovodja. Rudnik v Raši je bil velik rudnik črnega premoga, z izredno visoko kalorično vrednostjo, saj je vseboval kar 12 odstotkov žvepla. Dnevni odkop rudnika je znašal tisoč ton. Vendar na rudarje je stalno prežala nevarnost vdora morske vode, metana in žveplovodika. Jama je bila dvakrat poplavljena, leta 1948 in 1952.

V rudniku Raša je bilo takrat zaposlenih precej Slovencev, v glavnem kot tehnični strokovnjaki. Bilo pa je tudi nekaj Hrvatov, Dalmatincev; to je bilo treba strogo ločiti, sicer je prišlo do hudih zamer. Poleg njih je bilo tudi nekaj Bosancev, Srbov in Čehov. Vendar delavci se med seboj nismo najboljše razumeli, nekaj tudi zaradi nepravilnega ravnanja uprave, zato sem rudnik Rašo zapustil."

- Za eno leto ste se potem zaposlili v Rudovcih, kajne?

"Res je. Hotel sem sicer iti v Banovce, a me je šef Kolubarskega bazena (Kolbaza), ime mu je bilo Spasojević, pregovoril, da sem odšel na površinski kop v Rudovce za operativnega vodjo novih del. Tudi v tem rudniku smo bili zaposleni inženirji iz cele Jugoslavije. Jaz sem podpisal delovno pogodbo za dve leti, a sem rudnik zapustil že po enem letu. Bil sem nezadovoljen, saj so si moje uspehe prisvajali drugi. Zaposlil sem se v rudniku Lece, ki je bil takrat še samostojen, danes pa spada v rudarski kombinat Trepča. Lece je bil rudnik zlata, svinca in cinka. Pridobili smo okrog 750-800 kilogramov zlata na leto, kar nas je uvrščalo na drugo mesto v Jugoslaviji, takoj za rudarji Bora. V tem rudniku sem bil najprej obratovodja, nato glavni inženir in potem še tehnični direktor. Odnosi med delavci pa mi tudi tu niso ugajali. Mene so vsi imeli za Nemca, ker sem si prizadeval za red in disciplino. Jezilo pa me je tudi to, da mi je uprava rudnika obljubila višjo plačo in zraven celo avto, a ničesar nisem dobil... Vendar ko sem se odločil, da rudnik zapustim, so me hoteli na vsak način zadržati. Obljubili so mi celo, da mi bodo zgradili vilo, a se nisem dal pregovoriti."

Dalje na strani 19!

Dobitnikom blokov za piknik 3. julija

Ne pozabite, da pijaco, ki vam gre na bloke, lahko dvignete le proti nadomestitvi steklenice (od piva). Srečno!

Delovna skupnost Družbeni standard

ODŠLI V POKOJ

Ivan ROZENŠTAJN,
upokojen 31. marca

Rojen 18. oktobra 1926
v Subotici. Poročen z
Dorotejo, rojeno KOŽELJ.

Od 28. marca 1950 je neprekinjeno delal pri OZD REK Velenje, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1948. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jamski mehanizaciji in transportu. Leta 1961 je bil premeščen v ESO, leta 1963 v Jamo vzhod, zdaj Jama Preloge, in leta 1964 v ESO, kjer je delal do upokojitve v Elektro obratih.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega električarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, medalje za hrabrost, medalje zaslug za narod in dvakrat nagrade za racionalizatorstvo.

Aktivni udeleženelec NOB od leta 1944 dalje.

Milan VRABIČ,
upokojen 2. aprila

Rojen 8. septembra 1929
v Šoštanj. Poročen z Angelo,
rojeno Irmančnik.

Od 1. aprila 1955 je neprekinjeno delal v TE Šoštanj. Zaposlil se je kot elektro delovodja in opravljal dela in naloge vodje izmene vse do upokojitve.

Ves čas zaposlitve aktiven v družbenopolitičnih organizacijah, posebno v sindikatih.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franč JAVŠOVEC,
upokojen 16. aprila

Rojen 11. septembra 1932
v Mihalovcih pri Ormožu. Poročen
z Jožefo, rojeno Močilnik.

Od 15. novembra 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1978 je bil premeščen v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Jože ZUPANC,
upokojen 22. aprila

Rojen 1. septembra 1927
v Krajncih pri Celju. Poročen
z Marijo, rojeno Polak.

Od 5. novembra 1955 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1977 je bil premeščen v Storitve, sedaj delovna skupnost skupne službe RLV, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1957 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in medalje dela.

Jože MUREN,
upokojen 30. aprila

Rojen 8. julija 1929
pri Sv. Križu pri Ljubljani. Poročen
z Dragico, rojeno Lipičnik.

Od 3. junija 1955 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamo vzhod, naslednje leto v Jamo zahod in še isto leto nazaj v Jamo vzhod, leta 1969 pa zopet v Jamo zahod, sedaj Jama Preloge (skupaj z bivšo Jamo vzhod), kjer je delal do upokojitve.

Leta 1956 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1959 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Stanko LORGER,
upokojen 4. maja

Rojen 24. aprila 1933
v Pesjem pri Velenju. Poročen
z Angelo, rojeno Rezončnik.

Od 1. avgusta 1955 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami zahod, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Jožefa LEŠNIK,
upokojena 5. maja

Rojena 4. maja 1927
v Sentjanžu pri Žalcu.

Mati dveh otrok: leta 1951 rojenega Marjana in leta 1963 rojene Danice.

Od 3. decembra 1963 je neprekinjeno delala pri OZD REK Velenje. Zaposlila se je kot nekvalificirana delavka v Zunanjem obratu. Leta 1978 je bila premeščena v delovno skupnost Kopalnica, kjer je delala kot evidencičarka zaščitnih sredstev vse do upokojitve.

Leta 1968 je opravila izpit za polkvalificirano perico.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, medalje zaslug za narod in reda dela s srebrnim vencem.

Aktivna udeleženka NOB od leta 1943.

Anton KUGONIČ,
upokojen 6. maja

Rojen 11. januarja 1924
v Lepi njivi pri Mozirju. Poročen
z Ivanko, rojeno Brišnik.

Od 12. aprila 1965 je bil neprekinjeno zaposlen v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo in transport, kjer je delal do upokojitve v Jamskem transportu.

Leta 1976 je opravil izpit za kvalificiranega transportnega delavca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Aktivni udeleženec NOB od leta 1944.

Alojz RAMŠAK,
upokojen 8. maja

Rojen 3. junija 1923
v Brdcah pri Dobrni.

Od 6. marca 1950 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1968 je bil premeščen v Zunanji obrat, leta 1977 v skupne službe REK Velenje in leta 1978 v Zavarovanje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc DEŽELAK,
upokojen 13. maja

Rojen 11. aprila 1931
v Razborju pri Žalcu. Poročen
s Terezijo, rojeno Ritovšek.

Od 1. aprila 1971 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jamskih gradnjah, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Marija GRIL,
upokojena 14. maja

Rojena 22. aprila 1926
v Cirkovcah pri Velenju.

Od 1. maja 1961 je neprekinjeno delala pri združenih organizacijah v REK Velenje. Zaposlila se je kot kvalificirana kuharica v rudniškem zunanjem obratu in nato opravljala dela pri družbeni prehrani tudi kot delavka splošnega sektorja skupnih služb bivše delovne organizacije RLV v Fiesi in Delavskem klubu, najdlje pa v okrepčevalnici v Prelogah, od koder je šla tudi v pokoj.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Aktivna udeleženka NOB od leta 1943.

Ivan KRAŠOVEC,
upokojen 14. maja

Rojen 28. februarja 1933
v Kalu pri Hrastniku. Poročen
z Olgo, rojeno Jan.

Od 10. septembra 1956 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani varilec v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo (in transport), kjer je delal do upokojitve.

Leta 1967 je opravil izpit za jamskega montažnega in dežurnega ključavničarja in leta 1976 še za visokokvalificiranega ključavničarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz BOROVNIK,
upokojen 15. maja

Rojen 12. maja 1933
v Podgorju pri Celju. Poročen
z Marijo, rojeno Friškovec.

Od 15. maja 1956 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1968 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1975 v Steber 8 in leta 1978 v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1964 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton ŠTRANGARIČ,
upokojen 16. maja

Rojen 12. januarja 1928
v Somborju. Poročen z Vero,
rojeno Stanovljević.

Od 30. aprila 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1969 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1972 v Jamo vzhod, leta 1973 v Steber 8, zdaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan KELHER,
upokojen 18. maja

Rojen 9. decembra 1927
v Gorjanah blizu Šmarja pri Jelšah.
Poročen z Matildo, rojeno Glinšek.

Od 8. novembra 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami zahod. V začetku leta 1974 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo in transport, konec leta 1974 pa v Steber 8, sedaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1957 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1960 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Branko MEŽA,
upokojen 20. maja

Rojen 27. februarja 1921
v Velenju. Poročen s Štefko,
rojeno Pirmanšek.

Vse od 2. avgusta 1946 je delal pri TE Šoštanj; do leta 1961 še v tedanji TE Velenje, kjer se je zaposlil kot nekvalificirani delavec.

Leta 1953 je opravil izpit za kurjača kotlovskih naprav.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan PIRNAT,
upokojen 20. maja

Rojen 18. julija 1924
v Škalah pri Velenju. Poročen
z Jožico, rojeno Kvartič.

Od 2. decembra 1949 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1945. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1961 je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1963 je opravil izpit za strojnika.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton FRIŠKOVEC,
upokojen 26. maja

Rojen 12. januarja 1927
v Škalah pri Velenju.

Od 1. oktobra 1976 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v REK Velenje, z dvema prekinitvama pa že od leta 1945. Zaposlil se je kot nekvalificirani delavec v rudniškem zunanjem obratu. Leta 1978 je bil premeščen v Gradbeno dejavnost, kjer je kot skupinovodja delal do upokojitve.

Od leta 1942 do leta 1945 je bil interniran.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

PRODAM

V Andražu pri Polzeli prodam 1 250 m² veliko gradbeno parcelo z urejeno dokumentacijo za zazidavo in gradbenim materialom za izgradnjo hiše do tretje faze. Interesenti se naj zglasijo v Čufarjevi 3/3, Velenje!

Ivan SEVČNIKAR,
upokojen 29. maja

Rojen 16. maja 1928
v Skornem pri Šoštanju. Poročen
z Marijo, rojeno Kumer.

Od 18. decembra 1956 je neprekinjeno delal v TE Šoštanj. Zaposlil se je kot polkvalificirani varilec, pozneje pa je opravljal ključavničarska dela in naloge pri strojnem vzdrževanju elektrarniških strojev in naprav.

Leta 1962 je opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Pavel MEVC,
upokojen 30. maja

Rojen 29. junija 1931
v Ravnah pri Šoštanju. Poročen
s Štefko, rojeno Kovač.

Od 16. septembra 1953 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1949. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1974 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo (in transport), kjer je delal do upokojitve.

Leta 1955 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1960 še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Vladislav CERAR,
upokojen 4. junija

Rojen 14. junija 1933
v Zabukovici pri Žalcu. Poročen
z Veroniko, rojeno Pečnik.

Od 1. avgusta 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Steber 8, sedaj jama Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

(Po podatkih iz kadrovskih služb delovnih organizacij in oddelka socialne službe SOZD REK Velenje za invalidsko in pokojninsko zavarovanje pripravila Vesna KORES.)

Nadaljevanje s strani 15!

Diplomirani inženir rudarstva Zdravko OBLAK

- Naslednjo zaposlitev ste si leta 1961 našli v rudniku rjavega premoga Djurdjevik v Bosni. Ste imeli tudi v tem rudniku takšno smolo s sodelavci?

"V Djurdjeviku sem bil glavni inženir. Rudnik je bil razdeljen na devet obratov, ki bi jih lahko primerjal z današnjimi temeljnimi organizacijami. Obratovodja je bil nekakšen tehnični direktor. Moje delovno področje je bila jama, površinski kop, separacija in elektromehanične delavnice. Vendar rudnik je bil šele v odpiranju, saj je odkopavanje potekalo samo na površinskem kopu, v jami pa je potekalo še proučevanje ustreznih odkopnih metod. Zato je delo v njej bilo nevarno, nekaj tudi zato, ker za varnost ni bilo dovolj poskrbljeno. Maja 1961 nam je, recimo, jama popolnoma zalila voda. V vseh jamskih prostorih se je nabralo kar 60 tisoč kubičnih metrov vode, ki smo jo izčrpali šele čez dva meseca. Naslednji mesec pa je začel vdirati v jamo še ogljikov monoksid. Na srečo pa nam v celem tem dvomesečnem obdobju nesreč ni podlegel niti en rudar. Veliko zaslug za to so pripisali ravno meni in mi dali tudi priznanje za moje prizadevanje za varnost pri delu."

- Toda leto pozneje je prišlo v tem rudniku do katastrofalne skupinske nesreče, ki je terjala življenja kar štiriinpetdesetih rudarjev in po kateri so rudnik reorganizirali. Je ta nesreča in reorganizacija rudnika po njej vplivala tudi na vaš položaj v rudniku?

"Po tej nesreči so morali mnogi strokovnjaki rudnik zapustiti, njihova dela in naloge pa je prevzel mlajši strokovni kader. Na čelu uprave je bil takrat direktor in pod njim tehnični direktor, ki je imel tri pomočnike. Jaz sem prevzel delo pomočnika tehničnega direktorja za higiensko tehnično zaščito.

Rudnik se je - kot ste omenili - po tej nesreči tudi reorganiziral. Združil se je s tuzlanskim rudnikom v rudnike premoga "Tito" - Banovići. Združeni smo pridobili do dva milijona ton premoga na leto. Delo v jamah pa je bilo še vedno izredno nevarno. Že tako težke delovne razmere zaradi pomanjkljive jamske opreme so poslabšale še številne nesreče zaradi samovžigov premoga, vdorov vode in metana. V področju odkopavanja je bilo praktično le 35 odstotkov premoga, vse drugo pa so bili varovalni stebri."

- Vse do prerane in vam neljube upokojitve ste potem delali v Rudniku lignita Velenje. Kakšni spomini vas vežejo na to zaposlitev?

"Ne le za delo v velenjskem rudniku, temveč za vse moje zaposlitve v rudnikih bi lahko rekel, da so mi ena za drugo pobile zdravje in se jih zato nerad spominjam, saj so spomini, ki me vežejo nanje, večidel slabi..."

Konec prihodnjic!

Diana Kujan

Sporočilo upravnega odbora blagajne vzajemne pomoči

Člani blagajne vzajemne pomoči (SOZD REK Velenje) bomo na osnovi sprejetega predloga v svojih sindikalnih organizacijah v bodoče od rednih mesečnih osebnih dohodkov plačevali članarino za blagajno vzajemne pomoči v višini 20 dinarjev na mesec - od tega 13 dinarjev za omogočanje najemanja kratkoročnih posojil članov pri blagajni, 7 dinarjev pa za sklad denarnih pomoči blagajne članom.

Ob tem še tole!

Za ožjega družinskega člana, za katerega je član blagajne v primeru njegove smrti upravičen do denarne pomoči blagajne, se šteje zakonec, otrok, oče, mati, brat, sestra člana blagajne. /Bruno Trebičnik, predsednik odbora/

Prispevki mladih iz šol v naši občini

Danica Avberšek,
4. razred OŠ Paka

RUDARSKI POKLIC
JE ZELO TEŽAK

Včasih so morali rudarji delati vse ročno, ker ni bilo strojev. Delati so morali po dvanajst ur. Plačani pa so bili zelo slabo, saj so imeli vse v rokah kapitalisti. Čeprav imajo že skoraj vse mehanizirano, je poklic rudarja še vedno težak.

Tudi moj stari ata je bil med rudarji. Večkrat mi pripoveduje, kako težavno delo je bilo v rudniku. V rudniku je začel delati leta 1948. Ni mu bilo lahko, saj je moral na delo hoditi peš in v rudniku veliko delati. Pri delu v rudniku se je tudi ponesrečil. Zlomil si je nogo, tako da je moral v bolnišnico.

Danes je že upokojen. A kljub temu, da je bil njegov poklic težak, se še vedno rad spominja časov, ko je skupaj s tovariši odkopal črno zlato.

Vesna Avberšek,
4. razred OŠ Paka

PRESENEČENJE V JAMI

Moj oče je rudar in dela v jami. Domov se vrača utrujen, vendar mi vseeno rad pripoveduje razne dogodivščine iz rudnika. Tudi o dogodku, ki ga bom zdajle opisala, mi je pripovedoval on.

Zgodilo se je nekoč, ko je nekaj rudarjev delalo tudi na neki praznik. Med njimi je bil tudi moj oče. Delat je takrat odšel zjutraj. Takoj ob prihodu na delo si je vzel malico in si jo vtaknil v žep delovne bluze. Nato se je z dvigalom odpeljal v jamo. Pri delu pa mu je postalo vroče, zato je bluzo odložil na premog in delal naprej. Potem je prišel čas malice. Vzel je bluzo v roke in hotel potegniti iz žepa na njej malico, a je ni bilo. Namesto malice se mu je znašla v roki mala podgana, ki je pojedla vse, kar je bilo v omotu. Oče je ves presenečen podgano hitro izpustil, ta pa jo je urno ucvrla v

kup premoga.

Tako je tistikrat oče bil ob malico in do konca dela bi ostal lačen, če mu sodelavci ne bi odstopili nekaj od svojih malic. Pošteno se je najedel šele potem doma.

Od takrat oče delovno bluzo z malico vedno obeša na kakšno stojko, saj tako podgane ne morejo priti do nje.

Vasja Čretnik,
4. c OŠ Gustav Šilih

TUDI MOJ DEDEK JE BIL RUDAR

Velenjski rudnik je bil ustanovljen pred približno sto leti. Že vseskozi si v njem služijo svoj vsakdanji kruh velenjski rudarji. Tudi moj dedek je bil rudar. V rudniku je začel delati, ko je bil star komaj šestnajst let. Takrat so bile delovne razmere v rudniku zelo slabe. Vsa dela so rudarji opravljali ročno in nasploh niso imeli ustrezne rudarske opreme. Po delu so odhajali v rudarska stanovanja, ki so bila skromna, tesna in brez kopalnic. Če se je rudar poškodoval in ni mogel delati, ga je kapitalist nagnal z dela. Tudi mojega dedka so odpustili in za nekaj časa si je zato moral poiskati delo v Srbiji. Potem se je vrnil in v velenjskem rudniku delal tudi med vojno. Takrat so bile delovne razmere še težje, ker je bil rudnik v nemških rokah. Ves premog, ki so ga rudarji spravili na dan, so Nemci odpeljali v Nemčijo. Minil je tudi ta najtežji čas. Prišla je svoboda. Tudi po vojni je bilo v jami nekaj let še zelo težko. Dedek je odhajal na delo zgodaj zjutraj, peš. S seboj je nesel delovno obleko, za malico pa kos črnega kruha, glavo česna in čutaro črne kave. V rovu se je iz dneva v dan spoprijemal s skladi premoga in dosegal nove in nove delovne zmage. Bil je štirinajstkrat udarnik. Na to sem ponosen tudi jaz, nje gov vnuk. Ko je ves črn odhajal iz jame, ni čutil žuljev na svojih rokah. Bil je zadovoljen, ko je videl, kako ob črnem zlatu raste novo rudarsko Velenje in kako postaja življenje rudarjev vse lepše.

Marinka Grenko,
4. c OŠ Gustav Šilih

RUDARJI

Šaleška dolina je bogata s premogom. Premog pridobivajo rudarji. Njihovo delo je zelo težko. Rudarji delajo podnevi in ponoči.

Ko so bili pri nas lastniki tovarn in rudnikov še kapitalisti, so si naši delavci le s težavo prislužili toliko denarja, da so za silo preživljali sebe in družino. Kapitalisti tudi niso skrbeli za rudarsko opremo. Skraja so rudarji morali delati celo s svojim orodjem, in to po štirinajst, šestnajst ali še več ur na dan.

Sedaj so pri nas delovne in življenjske razmere delavcev neprimerno boljše. Delo v rudnikih je pa še vseeno trdo, saj na rudarje še vedno prežijo mnoge nevarnosti. Vendar tako naporno kot nekoč le ni več, ker rudarjem pomagajo stroji. Brez njih rudarji v naši dolini tudi ne bi mogli lani odkopati kar 4 milijone 700 tisoč ton premoga.

Največji porabniki premoga, ki ga pridobijo velenjski rudarji, so TE Šoštanj, ljubljanska toplotna in papirnica v Krškem, malo pa ga ostane tudi za široko potrošnjo.

Rudarji opravljajo težko delo, zato jih moramo spoštovati.

Erika Gros, 6. a OŠ
bratov Letonje v Šmartnem ob Paki

MOJ OČKA JE RUDAR

Moj oče je po poklicu rudar. Večkrat mi pripoveduje, kakšno je njegovo delo. Vedno pa poudarja, da je da-

nes rudarsko delo mnogo lažje, kot je bilo nekdaj. Včasih so se morali plaziti po rovih in vse kopati s krampi. Svetili so si s karbidovkami, malico so si nosili od doma, umazano obleko pa so nosili domov mamam ali ženam, da so jo oprale in zakrpale. Danes, pravi, da je skoraj vse na hidravliko, a vseeno pride iz jame ves poten in črn kot dimnikar. Večkrat jih pestijo tudi jamski plini ali voda, ki v d r e v jamske prostore.

Ko sem bila še majhna, mi je večkrat iz rudnika prinesel kruh. Zelo rada sem ga jedla. Nekega dne mi je dejal: "Erika, le jej knapovski kruh, knapovski kruh je dober!" Tega se zelo dobro spomnim in sedaj vem, kaj pomenijo te besede.

Očka imam zelo rada. Tudi njegov poklic se mi zdi zanimiv, ker sem že take raziskovalne narave. Če bi bi-

la fant, bi verjetno postala rudar in bi svojim otrokom pripovedovala o svojem poklicu. Na očeta in mater sem zelo ponosna, saj vem, koliko žuljev od njiju terja, da jaz živim sita, srečna in zadovoljna.

Andreja Kolar, 8. a OŠ
bratov Letonje v Šmartnem ob Paki

RUDARSTVO NEKOČ, DANES, JUTRI ...

Rudarstvo - premogovništvo. Nam ta beseda sploh kaj pove? Da, pa še koliko. To je pojem, ki je pred približno sto leti prav nečloveško posegal v življenja premnogih družin. Zdrave kmečke fante in može je spreminjal v zveržene gmote kosti in kože, ki nikakor niso bile več podobne človeku. O tem nam danes pripovedujejo številne pesnitve in prozna dela. Mnogi književniki so se razpisali o težkem rudarskem življenju pred sto leti. Garaško je bilo to življenje, polno odrekaj in trpljenja. Bilo pa je rudarsko delo eno najbolj razširjenih pri nas, zanj so se odločali tudi številni slovenski fantje in može.

Zgodaj zjutraj se je začel delavnik za rudarje. Raztrgani in neprespani, utrujeni še od prejšnjega delovnega dne, so ob rani rosi odhajali na delo. Prva rudarska leta so bila še kar znosna. Toda življenje rudarja je bilo iz dneva v dan, iz leta v leto slabše. Prej zdravi in zravnani mladi fantje in može, s ponosno dvignjenimi glavami, so se po nekaj letih spremenili v bolehe starce, ki jih je, vse zvite od mučnega življenja, poseben voz, tako imenovana šarabanka, vsak dan neusmiljeno in brez prestanka vozil v črno podzemlje. Dvanajst ur in še več je bil dolg njihov delavnik. Delovne razmere so bile skoraj neznosne. Često se je zgodilo, da je v rudarsko družino nenadoma udarila mrtvaška koračnica. Iz črne jame so pripeljali očeta, moža ali brata. Nihče ni vedel, zakaj. Le ugibali so lahko, ali so ga zadušili plini ali ga je zasulo ali se je morda zgrudil od izčrpanosti. Družina je tako ostala še brez tistega bornega zaslužka, ki ga je dobival rudar za svoje skoraj suženjsko delo. O kakršnemkoli socialnem zavarovanju takrat ni bilo niti govora. Če se je rudar s svojo vedno lačno družino le nekako pretolkel skozi težaško življenje in je v starosti pohabljen in bolehen obnemogel sredi črnega zlata, se zanj ni nihče več menil. Odslovili so ga, da ni bil v napoto. Tako krvavo zaslužene pokojnine, ki bi jo družina obnemolega rudarja še kako potrebovala, žuljave rudarjeve roke niso videle. Zaradi revščine in nenehne pomanjkanja je marsikdo med rudarji poiskal uteho v pijači in sanjarjenju. Najbolj trdoživi in neuklonljivi pa so začeli graditi čas, ko bo vsak rudar z veseljem stopil v črni rov in bo z resnično ljubeznijo in ponosom odkopaval premog; čas, ko bo imel sleherni rudarski otrok dovolj kruha, pa če bo družina še tako številna.

In ta čas je prišel. Veliko potu je preteklo, mnogo žuljev je bilo potrebnih in številna življenja so terjali črni rovi, da so se razvili v sodobne jamske delovne prostore. Danes je rudarski poklic veliko bolj cenjen, kot je bil včasih. Veliko bolj pravim zato, ker še vedno ni

dovolj. Rudar ima osemurni delavnik, ima obrok hrane med delom, ima socialno zavarovanje in zagotavlja no pokojnino, ko mu beneficirani delovni staž omogoči odhod v pokoj. Kljub vsemu temu pa rudarskim poklicem še vedno posvečamo vse premalo pozornosti. To se vidi po tem, da je kandidatov za poklice v rudarstvu med mladino veliko premalo, pa čeprav na izkoriščanju rudnega bogastva temelji naše celotno življenje.

Bo jutri zanimanje za poklice v rudarstvu boljše? Bo, če bodo zadobili ugled, ki jim gre po njihovem družbenem pomenu!

Margit Korpnik,
7. a OŠ Veljko Vlahović

OH, TA PREMOG, PO VSEM SVETU ENAK!

(Skica iz minulih dni)

Minil je še en dan. Še en dan se je izgubil v valovih težkega, napornega življenja.

Prekaljeni rudar srednjih let sedi za mizo in molči. Gle da. Pogled mu zastane na njegovih težkih, od dela razpokanih rokah. Roke so pokrite z žulji, ki cvetijo kot krvave rože na trdih, izsušenih tleh.

- Kaj, če jih izgubim? se nenadoma zdrzne.
- Kaj, če mi usoda vzame to edino moje bogastvo? Lastnika to ne briga. Delaj, in boš plačan! Delajte, kopljite, garajte! Preklete! Saj še sanjam o tem premoгу. Konec meseca nam razdeli plače. Deli in se smehlja. Pričakuje hvaležnost. Hvaležnost? Za žulja ve roke, za lakoto, za revščino, za bolezn, za otroke, ki nas zbadajo z lačnimi očmi in nas prosijo kruha. Ne, gospodar, zmotil si se! Čeprav gospodariš nad nami, te srce sovraži in preklinja, prekleti, prekleti!

Žena ga gleda z velikimi, praznimi in otopelimi očmi, ki so videle že marsikaj. Ve, kaj njen mož premišljuje. Takega se boji. Boji se nove stavke. Boji se novih strahot in nove lakote. Lakota je mladi delavki omračila um, sina pa ji je ugnobila. Zbuja se ponoči in prosi hrane za lačnega otroka, ki ga ni. Zemlja golta njegove poslednje ostanke, prav tista zemlja, ki je rudarjem kruh in nad katero se rudarji sklanjajo in šibijo pod težo njenih skladov in lastnega življenja.

- Toda zakaj, zakaj se bojim revolucionarnih rudarjev? Saj sem del njih samih. Zaradi žrtev? Da, zaradi žrtev. Toda več bo žrtev, bliže bomo dnevu, ko bomo zaživel, ki je bolj podobno pasjemu. Veliko nas je in vzkipele bo. Bo, pomisli delavka in odločneje pomeša po vodeni kaši in jo ponudi možu.

Tajda Lekše,
1. a gimnazije Velenje

DAN RUDARJA

Kako poteka rudarjev dan? Ali je to čisto navaden dan, podoben našim dnevom? Rudar preživi tretjino dneva v mračnem prostoru, v svetu, ki ne pozna sonca. V njem vlada tema, tišina, ki jo od časa do časa presekata blisk in grom eksplozije. Prekinjajo jo topi udarci klada, ki je simbol rudarjev.

Ko rudar zjutraj odide na delo, njegov mali sinček še spi, žena pa zaskrbljeno gleda za odhajajočim možem. Spreletavajo jo nemir in zle slutnje. Mogoče se mož ne bo vrnil, in bo ostala sama. Oh, niti pomisliti ne sme na kaj takega. Tudi on odhaja na delo z mešanimi občutki. Žal mu je, da ne more posvetiti več časa in pozornosti svoji družinici. To mu brani njegovo delo, na katerega ga veže predvsem odgovornost očeta in moža. S temi mislimi pride do rudnika, kjer naleti na prijatelje, s katerimi se srečuje vsak dan v temnih globinah. Njihov pozdrav je "Srečno". Le rudar ve, kaj ta beseda pomeni, le on jo resnično doživlja in nje mu pomaga v težavah. Tako pride v svoj delovni prostor, mračni svet brez življenja, ki ni prav nič podoben delovnim prostorom večine ljudi. Delo se prične, delo, ki je v najglobljem pomenu huda borba. Ni slišati več besed. Le udarci krog njega ga glušijo in prah, ki se mu nabira na utrujenem obrazu, ga bode v oči. Pred očmi mu venomer stojita žena in otrok, ki se mu smehlja. Zato se mu obraz zjasni, in udari močnejše. Obenem se zaveda, da družina ni edini smisel njegovega trdega dela. Ve, da vsi potrebujemo energijo in toploto. Tudi za blaginjo vsakega posameznika je tukaj. Z vsakim dnem mu je ta ruda bliže, postala je del njega, dopolnjuje njegovo osebnost, brez tega dela bi bil prazen, življenje bi izgubilo smisel.

Delovni dan se mu izteka. Rudar odhaja iz jame in se utrujen, a hitro vrača proti domu. Vsa vesela ga pričaka žena, sinek pa ga zaprosi, naj se igra z njim, ker ne more razumeti, kako je oče utrujen. Rad bi se pogovarjal z njim, ga spraševal in poslušal. Nekoč bo vedel, zakaj se oče ni veliko igral in pogovarjal z njim, danes še v solzah zaspi.

Do danes se je pri nas v rudarstvu že precej stvari spremenilo na boljše. Dobili smo nove stroje in delovne pripomočke, ki so jamskim delavcem olajšali delo. Kljub vsemu pa je delo rudarja še vedno preveč naporno in odgovorno. Tudi tako si lahko razlagamo pomanjkanje zanimanja mladih za rudarske poklice. To vsekakor ni prav, saj je to delo vsem hudo potrebno. Zato bo treba delo rudarjev še bolj posodobiti in po-človečiti. Veliko časa pa bo še preteklo, da bo delo v rudniku enakovredno z delom v zunanem svetu, ki je tako svetel in poln življenja.

PREKLICUJEM VELJAVNOST

delovne izkaznice SOZD REK Velenje št. 002 062, izdane pred 24. 6. 1981 - Zlatko NOTERSBERG (Vrnjačke Banje 1, Velenje).

Peter Pustatičnik,
6. c OŠ Veljko Vlahović

RAZVOJ RUDARSTVA V ŠALEŠKI DOLINI

(Po očetovem pripovedovanju)

Težko bi rekli, kdo je prvi začel odkopavati premog v Šaleški dolini. Iz poročil je znano, da je prvi dal pisemne podatke o nahajališčih premoga v Šaleški dolini pater Steiz. Verjetno pa so že pred njim vedeli za vrhnje sloje premoga kmetje in kovači na področju današnjega Šoštanja in Pesja, saj so tod sloji premoga nekoč naravnost štrleli iz zemlje. Leta 1767 je o nahajališču premoga v Šaleški dolini zvedela celo vladarica habsburških dežel Marija Terezija na Dunaju. Toda do pravega odkopavanja premoga v dolini še dolgo ni prišlo. Vedeti moramo, da takrat Šaleška dolina še ni bila povezana s svetom z železniško progo, kajti progo so začeli graditi šele sto let po odkritju nahajališč premoga v velenjski kotlini. Prevoz premoga z volovsko vprego pa je bil tudi v tistih časih predrag.

Leta 1844 je v naši dolini začela odkopavati premog Rudarska družba v Zagorju ob Savi. Lastniki so se hitro menjavali, kajti do bogatejših slojev premoga ni nihče prišel. Srečnejšo roko pri odkrivanju debelih plasti premoga je imel Franc Mages, ki je leta 1875 napravil prvo vrtino na področju današnjega velenjskega turističnega jezera in v globini stotih metrov naletel na bogate sloje premoga. Zato štejemo to leto za ustanovno leto Rudnika lignita Velenje. Vendar Mages premogovnika ni razvijal. Rudarsko posest je prodal Danijelu Lappu, ki je leta 1887 začel graditi novi izvažalni jašek v Šaleški dolini. Njemu se je končno tudi posrečilo, da je ob pomoči politika Mihe Vošnjaka prišlo do graditve železnice iz celjske smeri v Šaleško dolino. Prvi vlak je v Velenje pripeljal leta 1891. Železnica je omogočila hitrejši razvoj premogovništva v naši dolini.

Že na začetku razvoja premogovništva so rudarje spremljale številne nesreče. Zaradi metana je v jami prišlo večkrat do močnih eksplozij, ki so terjale tudi človeška življenja.

Po Lappovi smrti je premogovnik kupila avstrijska država. Med prvo svetovno vojno so v jami zaposlili tudi ruske ujetnike. Leta 1917 je delalo v jami že 900 delavcev.

Po prvi svetovni vojni je prišel premogovnik v državne roke stare Jugoslavije. Rudnik je dobil naziv "Državni rudnik Velenje".

V letih od 1931 do 1934 je tudi rudnik prizadela gospodarska kriza. Rudarji so delali samo dvakrat do trikrat na teden. Številne rudarje so odpustili z dela. Leta 1934 je bilo v rudniku zaposlenih samo 152 delavcev.

Med drugo svetovno vojno je rudnik prišel zopet v nem-

ške roke. Nemci so uvedli najbolj roparsko metodo za odkop premoga, kar jih poznamo, ker so premog nujno potrebovali za vojaške namene.

Po osvoboditvi se je rudnik zelo hitro razvijal. V Prelogah so zgradili novi izvažalni jašek. Leta 1960 so rudarji nakopali že 2 200 000 ton lignita. Naslednje leto so ustanovili podjetje "Energokemični kombinat", toda gradnjo tega industrijskega kompleksa so leta 1965 ustavili. Za premogovništvo se je namreč začelo obdobje negotovosti. Nafta je začela izpodrivati premog. Popraševanje po premogu je močno upadlo. Iz rudnika je takrat odšlo okrog 500 rudarjev. Z izgradnjo III. elektrarne v Šoštanju se je potreba po premogu povečala. Premog je začel dobivati večjo ceno. Medtem je bila v Šoštanju zgrajena že IV. elektrarna. V svetu se je pričela oglašati energetska kriza. Tudi pri nas smo začeli vse bolj ceniti domačo energijo. Danes je popraševanje po premogu tako veliko, da ga rudarji ne zmorejo nakopati dovolj.

Z razvojem rudnika je zraslo lepo rudarsko mesto Velenje. Ponosni smo lahko na tako nagel razvoj Šaleške doline. Ponosni smo lahko, da danes daje Šaleška dolina skoraj 50 odstotkov vse električne energije, ki jo potrebujemo v Sloveniji. Kdo bi si pred sto leti mislil, da bo postala Šaleška dolina največje središče premogovništva na Slovenskem!

Boštjan Salmič
2. b OŠ Gustav Šilih

MOJ OČE JE RUDAR

Moj oče je rudar. Vsak dan hodi na delo v rudnik. Dela na tri izmene. V rudniku odkopava premog. Ko pride domov, je zelo utrujen, saj je njegovo delo težko.

Ko rudarji premog odkopljejo, ga po posebnih trakovih spravijo iz rudnika. Največ velenjskega premoga porabijo elektrarne v Šoštanju. Iz premoga proizvajajo elektriko in toploto. Rudarji vsako leto praznujejo dan rudarjev 3. julij.

Ko bom velik, bom tudi jaz rudar. Rudarski pozdrav je SREČNO. Zato "Srečno!", rudarji!

Jožica Skok,
OŠ Karel Destovnik-Kajuh

SREČNO

Biti rudar je lepo,
biti rudar je težko,
premog iztrgati jami,
ni lahko.

V jamo odšel je zdrav,
ne ve, ali bo živ ostal.
To misli vsak rudar,
zato "SREČNO" je njihov pozdrav.

Marjetka Šavor,
4. c OŠ Gustav Šilih

KDO JE RUDAR?

Rudar je človek, ki pod zemljo
koplje nam črno zlato.

Rudar je človek, ki se nekoč za naše
ter svoje pravice je boril.

Zdaj skoraj vsak rudar srečno živi,
brez jeze na jutri in skrbi, kako bo na stare dni.

Ponosni smo lahko v Velenju,
ker naši rudarji toliko črnega zlata iztrgajo podzemlju.

Gorazd Tajnik, 6. a
OŠ Karel Destovnik-Kajuh

SREČNO

Rudar v rudniku gara
in nam dá
veliko črnega zlata.

Premog res črno je zlato,
kurimo ga
in nam je toplo.

V topli sobi pišeš nalogo,
a če rudarja
ne bi bilo,
bi bilo v hišah mrzlo.

Tadeja Turk,
4. c OŠ Gustav Šilih

RUDARJI

Moj dedek bil je rudar,
v premogu delal je dan na dan,
dela nikdar ni pustil,
z rudarji se rad je veselil.

Premog odkopavali so,
da nam pozimi bi bilo toplo.

Le kako bi bilo,
če rudarjev ne bi bilo?

Barbara Vodovnik,
4. c OŠ Gustav Šilih

MOJ OČKA JE RUDAR

Naša lepa Šaleška dolina leži na črnem zakladu, ki ga
odkopavajo rudarji.

Tudi moj očka je rudar. Že dolga leta se dan za dnem
spušča v temne globine, kjer se skupaj z drugimi ru-
darji trudi, da bi odkopali čimveč premoga. Vem, da

je delo rudarjev naporno in nevarno. Zato vedno nestro-
no pričakujem očkov povratek z dela. Ko zaslišim na
hodniku njegove korake, se vedno razveselim. Čeprav
pride očka domov utrujen, je vesel in se rad pošali z
mano.

Rudarji morajo včasih na delo tudi ob nedeljah, ker
premoga primanjkuje. Takrat sem vedno žalostna in
tudi zame taka nedelja ni prava nedelja.

Delo rudarjev je naporno. Spoštovati moramo žuljave
roke ljudi, ki se trudijo, da nam je toplo in da imamo
elektriko. Spoštujem svojega očeta in mu želim, da bi
mu prebite ure pod zemljo hitro minile.

Diana Kujan v pogovoru z Mensurom Orlovičem

RUDAR

Velenje je rudarsko mesto. Ko Šaleška dolina še ni bila
tako razvita, je bilo rudarstvo edina pomembnejša de-
javnost v njej, poleg kmetijstva. Vendar rudnik
takrat še ni bil tako moderniziran kot danes.

Rudnik je privabil v Velenje mnogo delavcev. Tudi moj
oče je prišel v Velenje za rudarja. Včasih ga vprašam,
če je s poklicem rudarja zadovoljen, on pa mi vedno
isto odgovori: "Boljšega dela zame ni."

Rudarji so najboljši delovni tovariši. V rudniku si med
seboj vedno pomagajo. Rudarsko delo je zelo nevarno,
težko in cenjeno. Rudarji se med seboj pozdravljajo s
pozdravom SREČNO.

/Op. ur.: Prispevek iz OŠ Gustav Šilih, na katerem ni-
smo našli imena avtorja./

Diana Kujan, študentka na fakulteti
za sociologijo, politične vede in novinarstvo
univerze v Ljubljani na enomesečnem
počitniškem delu v uredništvu naših glasil

PRVIČ V JAMI

Vsak, ki je že večkrat bil v jami, se gotovo spominja, kako je bilo, ko se je tja odpravil prvič. Čisto novi občutki, presenečenje zaradi zgrešenih predstav, spoštovanje do tistih, ki pod zemljo odhajajo dan za dnem. Tako bi na kratko opisala svoj prvi vtis o "podzemlju".

Ko mi je sodelavec uredništva glasil Rudar in Informator Lojze Ojsteršek predlagal, da bi šla z njim v jamo, sem bila takoj zelo navdušena, saj sem si to že večkrat želela. Kar malce težko sem dočakala sredo, 10. junija, ko sva res šla.

Na Jašku Škale so naju že pričakovali. Po kratkem pomenku me je prijazna delavka iz RLV odpeljala v garderobo za udeležence ekskurzij in mi pokazala obleko. Menda ni treba posebej povedati, da mi je bil vsak kos oblačila prevelik, edinole škornje, pa še te ne brez težav, sem dobila prave velikosti. Ko sva se z Lojzetom Ojsterškom oba uredila in je prišel tudi Oto Gradišnik, ki naju je imel spremljati, smo se odpravili mimo lamparne, kjer je vsak dobil rudarsko naglavno svetilko in samoreševalec, do jamskega dvigala. Malo smo morali počakati, ker so spodaj ravno razkladali les. Kar težko sem že čakala, da se spustim med "črno zlato". No, tudi ta trenutek je prišel.

Domenjeni smo bili, da si bomo ogledali proizvodno delo učencev v TOZD RŠC - Rudarski praktični pouk, da bi z njimi naredili kratek razgovor za glasilo Rudar. Moji prvi koraki po jami so bili polni presenečenja. Vse sem si drugače zamišljala. Ne vem povedati, kako, vendar drugače. Bolj ko smo hodili v globino in dolžino, bolj se mi je vse zdelo zanimivo. Kako tudi ne, saj sem zvedela, da smo pod velenjskim turističnim jezerom. Ponekod je vel topel zrak, spet drugje je pihalo iz vseh lukenj. Nekje v daljavi so mi getale drobne lučke in za njimi - "knapi". Pozdravili smo se s "SREČNO!", in moram reči, da dlje, ko sem bila med njimi, z večjim spoštovanjem in iz srca sem jih pozdravljala.

Na prvo skupino učencev smo naleteli na čelu, kjer so se ravno pripravljali za miniranje. Po opravljenem delu so sedli k malici, jaz pa sem jih povprašala o delu. Vsi so povedali, da so v jami radi. Večina mi je dala vedeti tudi, da bodo za stalno ostali v Velenju. Med razgovorom so me tudi strašili, da tekajo po rovih podgane, pa ni bilo - na njihovo razočaranje in moje veselje - nobene, ne takrat, ne pozneje.

Odpravili smo se naprej. Spet smo prišli na neko čelo, na katerem pa so bili sami stari knapi. Nekaj časa smo se pogovarjali, Lojze je slikal, potem pa me je poklical, naj grem naprej. Skupina se je zagledala vame in nekdo je vzkliknil: "Pa saj to je punca!" Njegovemu vzkliku je sledil gromki skupinski smeh. Nisem jim ga zamerila, saj sem bila že tako črna v obraz, da

me je bilo res težko prepoznati.

V naslednji skupini, ki smo jo srečali, so bili spet učenci, vendar starejši. Pravkar so opravljali izpit, zato jih nismo veliko motili, da ne bi kdo še zaradi nas "zletel". Pozneje smo zvedeli, da so bili vsi uspešni.

Mimo nas je ves čas tekla trak s premogom, včasih so se stresla tla, od nekod je prihajal zvok vrtnega svedra. Knapi so odkopavali, prodirali ped za pedjo naprej.

Naš obisk se je počasi bližal h koncu. Ko smo čakali na dvigalo, so vame zrle presenečene oči rudarjev, zakaj tudi moj obraz je bil ves črn od premogovega prahu. In prav zato, ker sem bila tudi jaz tako umazana, sem se počutila prav prijetno. Ko pa sem se pogledala v ogledalu, me je kljub vsemu posilil smeh.

Iz razgovorov s fanti iz TOZD RŠC - Rudarski praktični pouk med našo potjo po jami

MUHAMED BEGIĆ: Doma sem iz Bijeljine. Moj oče je bil rudar, zato sem se tudi jaz odločil za ta poklic. Sedaj končujem zadnji letnik rudarske poklicne šole. Delo v jami mi je všeč in ga rad opravljam. Ne zdi se mi pretežko, treba se je pač potruditi in dobro delati.

Stanujem v enem od samskih domov REK Velenje. V njem imam mnogo prijateljev, tudi med Slovenci. Družabno življenje v samskih domovih pa ni najbolj pestro, zato prosti čas preživljamo v glavnem v disko klubu v Šoštanju. Včasih gremo tudi v kino. Ob večjih praznikih in med počitnicami grem domov. Jeseni me čaka vojska. Po odsluženju vojaškega kadrovskega roka se bom vrnil v Velenje in se zaposlil v RLV.

MENSUR ORLOVIĆ: Doma sem iz Bratunca. Dela v jami sem se že navadil in ga rad opravljam. Čeprav izglemam bolj šibak, se mi vendarle ne zdi fizično preveč naporno. Toda pri tem delu ne bom ostal. Ker se dobro učim, bi rad šolanje nadaljeval na tehnični šoli. Stanujem v enem od samskih domov REK Velenje. V njem se dobro počutim. Stanovanje in hrano imamo plačano, za druge svoje potrebe pa dobivam štipendijo, ki znaša okrog 1 500 dinarjev. S tem še kar izhajam. Vendar kadar hočem domov, moram pa le malo prihraniti.

JOŽE KNEZAR: Sem domačin in obiskujem drugi letnik rudarske poklicne šole. Delo v jami mi je všeč, posebej zdaj, ko sem se že navadil. Če si priden in pazljiv, ni težko in tudi do nesreče praktično ne more priti. Na delu v jami preizkušamo to, kar smo se učili pri pouku v šoli. Na teden imamo dva dni pouka in tri dni dela v jami. Ne morem reči, da je delo v jami slabo. Tudi zanimivo je, saj dela in delovišča menjavamo. Toda nekaj me vleče, da bom šel naprej v tehnično rudarsko šolo.

ESAD BEČIĆ: Doma sem iz Srebrenika v BiH. Obisku-

M. BEGIĆ

M. ORLOVIĆ

J. KNEZAR

E. BEČIĆ

M. BERA

O. MARMARAC

jem zadnji letnik rudarske poklicne šole. Pravkar sem opravil izpit. V rudniku se nameravam redno zaposliti, ker mi je rudarsko delo všeč. V Velenju sem si našel mnogo prijateljev iz moje republike, pa tudi iz Slovenije. Največ med tistimi, s katerimi skupaj stanujemo v samskih domovih REK Velenje. Imam pa eno veliko željo: rad bi hodil pogosteje domov, saj me doma čaka dekleta. Vendar to ni mogoče. Domov lahko grem le ob večjih praznikih in med počitnicami... Mogoče bo ona prišla v Velenje in bova potem lahko živela skupaj.

MARINKO BERA: Pravzaprav ne spadam čisto zraven, saj nisem več učenec. Rudarsko poklicno šolo sem končal pred dvema letoma, potem odšel na odsluženo vojaškega roka, se od tod vrnil pred dvema mesecema in se takoj zaposlil v RLV. Kaj vem, delo v jami mi ustreza, rad ga opravljam! Rojen sem v Bosanskem Novem, vendar starši zdaj živijo v Zagrebu. Tam sem tudi spoznal svojo ženo, ki je Makedonka. Poročena sva en mesec. Najin največji problem je zaenkrat stanovanje, saj sva se v tem mesecu, kar sva skupaj, že dvakrat selila. Nisva se še odločila, če bova ostala v Velenju. Če se bova, potem bom ostal pri rudniku.

OSMAN MARMARAC: Doma sem iz Doboja in končujem zadnji letnik rudarske poklicne šole. Pravkar sem opravil izpit, ki pa ni bil težak. Po končani šoli se bom vrnil domov in se verjetno zaposlil v svojem poklicu, čeprav bi rad delal kaj drugega. Ne vem pa, če bom drugje dobil delo. Stanujem v enem od samskih domov REK Velenje. Prosti čas bolj slabo izrabim, ker zabave ni. Največ hodimo s kolegi v disko klub v Šoštanju, pa tudi v kino.

Vsem fantom, ki končujejo zadnji letnik rudarske poklicne šole pri RŠC Velenje, želimo, da bi 3. julija v Velenju kar najbolj prijetno in slovesno doživeli svoj "skok čez kožo".

Uredništvo

Klub samskih domova REK-a Velenje

Klub, sastajalište stanovnika samskih domova od nedavno je počeo sa svojim aktivnim radom i već u prvi mah privukao pažnju velikog broja stanovnika samskih domova. Pod stručnim rukovodstvom kluba uspeva da svakog dana privuče sve veću pažnju na sebe i svaki dan je sve više onih koji ga redovito posjećuju. U klubu imamo mogućnosti za sport, razonodu, čitanje štampe, gledanje televizije i mnoge druge aktivnosti.

Rukovodstvo kluba uz pomoć svojih članova je 9. maja organiziralo odlazak u Ljubljano, na tradicionalni pohod "Putevima partizanske Ljubljane". Put u Ljubljano je privukao velik broj članova kluba koji su tog dana krenuli prema glavnom gradu Slovenije. Ja lično kao jedan od tih osjećao sam se srećnim i sa očima punim žara sam gledao prema našem cilju. Stigavši u Ljubljano mogu reći da sam se puno iznenadio od velikog broja učesnika ovoga pohoda. Gledao sam u nepregledne kolone ljudi koje su se slivale u središte grada. Bio sam sve radoznaliji i svaka minuta čekanja autobusa, koji je vozio na Vrhovce, činila mi se tako duga da sam mislio da do tog trenutka uopšte neće doći.

Ali napokon oko osam sati pojavio se i taj teško očekivani autobus. Ljudi su se prelivali kao bujica, svako je želeo da bude prvi u autobusu. Konačno smo krenuli prema Vrhovcima. Putovanje je bilo teško. Pun autobus sporo se kretao, a to je u meni budilo želju i još teže sam očekivao kada ćemo stići na svoje određeno mesto. Taj trenutak smo uskoro i dočekali. Stigavši na start moje drugove i mene je dočekalo još jedno iznenađenje. Ugledali smo veliku kolonu koja je nestajala iza talasastih brda. Čekali smo u redu da pređemo kroz start i krenemo stazom dužom deset kilometara. Dok smo prolazili kroz start dobili smo značke za uspomenu na ovaj pohod.

Krenivši sa starta u meni i u mojim drugovima je plamsala želja da što pre upoznamo ovaj put slobode. Hodali smo polako u nepreglednoj koloni koja je bila okićena mnogobrojnim zastavama. U meni je srce radosno kucalo i svuda oko mene sam gledao vesela lica ljudi svih uzrasta i generacija. Svi su bili veseli i nasmejani. Gledao sam majku koja je u naručju nosila nekako dete, a za ruku vodila drugo, isto tako malo, ali sa puno želje da istraje do kraja.

Na cilj smo stigli sa punim srcima in prijatnim uspomenama. Bili smo srdačno dočekani. Svi učesnici bili su ponudeni sa čajem, koji je svakom dobro došao. Bili smo veseli što smo put bez većih teškoća savladali.

U jedanaest sati je bila održana centralna proslava na kojoj su istaknuti društve-

Ena od zadnjih aktivnosti stanovalcev v naših samskih domovih je bila tudi...

Franc Holc, temeljna
organizacija RLV - Priprave

TITOVA JUGOSLAVIJA

Jugoslavija ni velika,
vendar ima Tita,
ki razpel nam je krila,
da moralna smo sila.

Jugoslavija ni velika,
a v njej teče Neretva,
ki partizanom je pomagala,
pod vodstvom Tita - maršala.

Jugoslavija ni velika,
zato pa bratska in enotna,
v sebi in za prijatelja,
kot jež pa za sovražnika.

Jugoslavija res ni velika,
ne podolž ne počez,
je pa brezmejna za mir med ljudmi,
ki si ga delavec najbolj želi.

proslava 25. maja, dneva mladosti, ki se je končala s plesom.
(Slikal Jože Mirtič!)

no politički radnici Slovenije govorili o težkim danima drugog svetskog rata i o revolucionarnom putu druga Tita. Po završetku proslave krenuli smo prema Velenju. Ali moje misli su i dalje bile na pohodu. On se završio ali je zauvijek ostao u našim srcima. U meni kao i u mnogim učesnicima pobudio je veliko želju da ovakvih pohoda bude i više, da se ožive sećanja na one drugove i drugarice koji su dali svoje živote i prolili krv za novu Jugoslaviju, za dobro danas i bolje sutra.

NOVALIJA MUMINOVIĆ
Samski dom REK-a Velenje
Kidričeva 57, Velenje

Stanovalci v naših samskih domovih niso pozabili tudi na proslavo dneva mladosti

Ena od zadnjih aktivnosti stanovalcev v naših samskih domovih je bila tudi proslava 25. maja, dneva mladosti. Naključje je hotelo, da je bila proslava ravno na dan vseobčinske akcije NNNP "Velenje 1981"-23. maja. Vsebina te njihove prireditve je bila usmerjena v utrjevanje bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, obenem pa v povezovanje samskih domov z drugimi ustanovami v občini Velenje. Zato ni čudno, da so v kulturnem programu proslave poleg članov mladinskega aktivna samskih domov sodelovali tudi drugi izvajalci, in to učenci iz osnovne šole Anton Aškerc, dijaki iz dijaškega doma RŠC Velenje, mlada recitatorka iz naše delovne organizacije ESO in celo eden od narodno zabavnih ansamblov iz daljnega Beograda.

Proslava je potekala v kavarni obrata družbene prehrane našega kombinata. Na njej je bilo prisotnih blizu tristo stanovalcev iz samskih domov. Kulturni program je trajal približno 45 minut, nato pa so se udeleženci poveselili ob plesni glasbi in pesmih ansambla iz Beograda.

Tudi za nemoten potek celotne prireditve so poskrbeli. To nalogo so zaupali pripadnikom narodne zaščite iz vrst članov mladinskega aktivna samskih domov.

Stanovalci v naših samskih domovih so proslavo sprejeli z navdušenjem in izrazili željo, da bi takšnih prireditev organizirali še več.

Jože Mirtič, vodja kluba
samskih domov REK Velenje

Tudi naša spomladanska krvodajalska akcija 1981 je bila zelo uspešna

Temelji, na katerih smo v združenih organizacijah SOZD REK Velenje začeli razvijati prostovoljno krvodajalstvo in krvodajalce zbirati v naši osnovni organizaciji Rdečega križa Slovenije, izhajajo iz humanizma in zavesti, da je kri premnogim nujno potrebna za zdravljenje ali celo za rešitev življenja.

Krvodajalstvo je prav gotovo ena največjih in iz leta v leto širših solidarnostnih akcij Rdečega križa Slovenije. To kaže tudi naša letošnja spomladanska krvodajalska akcija, ki je - kot vedno - potekala 29. in 30. maja v prostorih delavske univerze v Velenju, saj je udeležba na njej bila - kot vedno - velika.

Glede na to, da je na njej darovalo kri kar 695 krvodajalcev iz REK Velenje in 34 iz TOZD RŠC-Rudarski praktični pouk, lahko zapišemo celo, da je bila ta akcija ena izmed naših najuspešnejših dosedanjih krvodajalskih akcij.

Število udeležencev akcije iz posameznih OZD

Jama Preloge - 91, Jama Pesje - 32, Jama Škale - 31, J. mehanizacija - 122, Priprave - 57, Klasirnica - 27, Jamski transport - 30, J. gradnje - 17, Kopalnica - 10, Zunanja dejavnost - 11, Mizarska dejavnost - 5, Gradbena dejavnost - 1, Zračenje - 19, DSSS RLV - 30, DSSS SOZD - 17, Zavarovanje - 7, Družbeni standard - 5, AOP - 1, EFE - 5, Tiskarna - 6, Plastika - 19, ESO - 144, Avtopark - 4, TE Šoštanj - 4, in TOZD RŠC "Rudarski praktični pouk" - 34

/Op. ur.: Iz TE Šoštanj je bilo udeležencev akcije samo toliko zavoljo tega, ker se krvodajalci iz te naše delovne organizacije običajno udeležujejo krvodajalskih akcij krajevne skupnosti Šoštanj./

Na rob temu zapisu povejmo, da smo delavci združenih organizacij v SOZD REK Velenje dobili že ničkoliko priznanj za krvodajalstvo, kar prav tako priča o našem čutu za humanost in solidarnost s soljudmi, ki jim je za zdravljenje nujno potrebna dragocena življenjska tekočina - darovana kri. Ne glede na to, pa naj bo naš skupni cilj še naprej prizadevanje za povečanje števila krvodajalcev med nami. V vrste krvodajalcev bi morali pritegniti vse zdrave sodelavce. Posebno tiste, ki niso še nikoli darovali krvi. Take sodelavce že pred našo prvo prihodnjo krvodajalsko akcijo opomnimo, da bodo morda tudi oni že kmalu potrebovali darovano kri - in gotovo se bo marsikate ri odločil za udeležbo na akciji.

Vsem udeležencem naše letošnje spomladanske krvodajalske akcije se za darovano kri - namesto vseh tistih, ki bodo njihove darovane krvi deležni - iskreno zahvaljuje odbor osnovne organizacije RK Slovenije - REK Velenje za krvodajalstvo.

Mraz Milena,
tajnica odbora

Naša letošnja spomladanska krvodajalska akcija je bila ena izmed naših najuspešnejših dosedanjih krvodajalskih akcij.

Zmagovalna desetina naših gasilcev na letošnjem občinskem tekmovanju članskih gasilskih desetini

Lep tekmovalni uspeh članske desetine Industrijskega gasilskega društva REK Velenje

V okviru letnega programa dejavnosti Gasilske zveze Velenje je bilo v nedeljo, 7. junija, na stadionu nogometnega kluba "Rudar" letošnje občinsko tekmovanje članskih gasilskih desetini. Tekmovanja so se udeležili člani vseh gasilskih društev v občini Velenje, razen članov GD Topolšica. Tako je skupno nastopilo 19 članskih moških in 8 ženskih gasilskih desetini. V kategoriji "A" (skupine članov, starih do trideset let) pa je nastopilo 13 desetini in med njimi desetina Industrijskega gasilskega društva REK Velenje, ki je zbrala 905,6 točke in si s tem priborila prvo mesto. /L. Ojsteršek/

ŠPORT IN REKREACIJA

Naše letošnje delavske športne igre

Po tekmovanju v veleslalomu 22. februarja na Golteh in v kegljanju 28. in 29. marca na kegljišču v TE Šoštanj (ženske) in

kegljišču v obratu družbene prehrane našega kombinata v Velenju (moški) se je 7. aprila začelo letošnje tekmovanje naših šahistov.

Z doseženimi rezultati ekip in najboljših posameznikov na tekmovanjih v prvih dveh panogah naših letošnjih delavskih športnih iger (veleslalomu in kegljanju) smo vas izčrpno seznanili že v 10. številki Informatorja, ki je izšla 10. aprila. In tudi o tekmovanju v šahu, ki je po 7. aprilu potekalo še 14. in 21. aprila, je že izšel en prispevek, in sicer 13. maja v 12. številki Informatorja. Napisal ga je - domiselno in živo - Tone Vedenik iz Plastike, vendar v njem je zajel le "smetano", dosežene rezultate ne najboljših uvrščenih ekip pa je izpustil. Zato naj tokrat njegov zapis s tekmovanja v šahu dopolnimo še s tole lestvico, iz katere so razvidni končni rezultati in uvrstitve vseh ekip, ki so tekmoval v tej panogi naših letošnjih delavskih iger.

KONČNI REZULTATI IN UVRSTITVE EKIP V ŠAHU

1. Plastika	(točk)	72 1/2
2. ESO-EKVD		66
3. Jamska mehanizacija		65 1/2
4. DSSS RLV		61 1/2
5. Jamski transport		59
6. Jama Preloge		56 1/2
7. TEŠ-Proizvodnja		55 1/2
8. Jama Škale		49 1/2
9. Priprave		48 1/2
10. Klasirnica		46 1/2
11. TEŠ-Vzdrževanje		42 1/2
12. Zračenje in Kopalnica		38 1/2
13. Jama Pesje		37 1/2
14. AOP		34 1/2
15. Družbeni standard		31 1/2
16. Avtopark		31
17. ESO-SO		30 1/2
18. Jamske gradnje		27
19. Mizarska dejavnost		20
20. RŠC-RPP		17 1/2
21. Zunanja dejavnost		15 1/2
22. DSSS SOZD		13

OPOMBE

- Ekipa ESO-EKVD vključuje delavce športnike temeljnih organizacij ESO Elektro obrati, Krovsko-ključavničarski obrati in Vodovodno-toplovodni obrati ter delovne skupnosti "skupne službe DO ESO".
- Ekipa DSSS SOZD vključuje športnike delovnih skupnosti "skupne službe SOZD" in Zavarovanje ter delovne organizacije EFE.
- Ekipa TEŠ-Vzdrževanje vključuje športnike temeljnih organizacij TEŠ Vzdrževanje in Inženiring ter obeh delovnih skupnosti TEŠ (skupne službe DO, Družbena prehrana).

STRELJANJE

Ljubitelji streljanja (z zračno puško) iz našega kombinata so letos tekmovali 13., 15. in 16. aprila. Tekmovanje je potekalo na strelišču velenjske strelske družine "Mrož", vodil pa ga je Hinko Bola.

KONČNI REZULTATI IN UVRSTITVE EKIP

1. ESO-EKVD	(krogov)	666
2. RŠC-RPP		624
3. Klasirnica		607
4. Jamska mehanizacija		605
5. TEŠ-Proizvodnja		594

6. Tiskarna	(krogov)	555
7. ESO-SO		552
8. DSSS RLV		549
9. Plastika		538
10. Jama Preloge		529
11. AOP		528
12. Zračenje in Kopalnica		516
13. DSSS SOZD		513
14. TEŠ-Vzdrževanje		513
15. Zunanja dejavnost		455
16. Jama Pesje		444
17. Avtopark		436
18. Mizarska dejavnost		435
19. Jamske gradnje		409
20. Gradbena dejavnost		371
21. Priprave		368
22. Družbeni standard		363

PRVIH DESET POSAMEZNIKOV

1. Dušan PERHAČ	RŠC-RPP	(krogov)	177
2. Jože MIKLAV	ESO		175
3. Silvo PEŠAK	Tiskarna		173
4. Jože DETLBAH	RŠC-RPP		171
5. Jože ŠUMAH	ESO		170
6. Mirko JUNAČKO	Priprave		169
7. Jože VERDNIK	ESO		167
8. Vinko TRINKAVS	J. mehanizacija		165
9.-10. Slavko HREN	TE Šoštanj		162
Ivan ILIJAŠ	Klasirnica		162

RIBOLOV

Kot kaže, je v našem kombinatu ribarjenje po priljubljenosti kar tretja športna panoga - takoj za "vozarjenjem" veleslalomu in - malim nogometom, ki je očitno najbolj razširjen. Našega letošnjega tekmovanja v ribolovu, ki smo ga izvedli 10. maja ob velenjskem turističnem jezeru, se je namreč udeležilo kar 122 lovcev z ribiško palico in vabami, lani pa natanko za dve desetini manj, medtem ko se je v veleslalomu letos preizkusilo skupno 158 naših delavcev in delavk.

Tudi občinstva, večidel sorodnikov, pritegnejo vsako leto naši ribiči nemalo. Rib pa ulovijo... a kaj bi napihovali, koliko, ko pa ulov že takó napihne vsak strasten namakalec trnkov sam!

Vendar tile dve lestvici z našega ribolova 1981 kljub temu navedimo!

KONČNI REZULTATI IN UVRSTITVE V RIBOLOVU

1. RŠC-RPP	(točk)	2371
2. DSSS RLV		2168
3. Jama Preloge		1575
4. Jama Pesje		1160
5. ESO-EKVD		829
6. Jamska mehanizacija		821
7. Klasirnica		797
8. Priprave		646
9. ESO-SO		526
10. Jamski transport		384
11. Jama Škale		352
12. Zračenje in Kopalnica		208
13. Tiskarna		6
14.-17. Avtopark		-
Družbeni standard		-
Plastika		-
Zunanja dejavnost		-

PRVIH DESET POSAMEZNIKOV

Tekmovalac	Štev. ulovljenih rib	Njihova skupna masa	Štev. točk
1. Silvo KOŽELJNIK, DSSS RLV	38	1 500 g	1 538
2. Martin PLIBERŠEK, RŠC-RPP	55	1 450 g	1 505
3. Roman ŠOLINC, J. Preloge	14	700 g	714
4. Franc ŠUMAH, J. Preloge	30	650 g	680
5. Jože DETLBAH, RŠC-RPP	32	625 g	657
6. Miloš MIKUŽ, Priprave	18	550 g	568
7. Lenard VINCEK, J. Pesje	18	475 g	493
8. Viktor PODGORŠEK, J. Pesje	14	450 g	464
9. Zvone VINCEK, Klasirnica	16	420 g	436
10. Martin SKOČAJ, DSSS RLV	19	350 g	369

Glede na navedene skupne mase ulovljenih rib je o našem letošnjem tekmovalnem ribolovu vsekakor treba pripomniti še, da se noben tekmovalac ni mogel pohvaliti: "Ujel sem ta-a-a-ko ribo!"... Razen redkih srečnih nesrečnikov, ki se jim je v trnek zaletela katera od zajetnih rib, ki jih ni bilo dovoljeno (u) loviti!

KROS

Tekmovanje v krosu je bilo 4. junija popoldne v športnem parku ob velenjskem turističnem jezeru. Potekalo je pod vodstvom Atletskega kluba Velenje, ki je to svojo nalogo opravil solidno. Vseh tekmovalcev je bilo 59; osem dni prej, ko se bi naj to tekmovanje izvedlo po prvotni napovedi, vendar se ni zaradi razmočenega terena, pa se jih je zbralo znatno več.

EKIPNI REZULTATI

1. Klasirnica	(točk)	21
2. Jamska mehanizacija		22
3. ESO-EKVD		29
4. Jama Preloge		31
5. RŠC-RPP		33
6. Jama Pesje		60
7. ESO-SO		63
8. Jamski transport		70

PRVI TRIJE POSAMEZNIKIŽenske

1. Jožica LEMEŽ, DSSS RLV
2. Jožica PETERLIN, DSSS RLV
3. Darinka SKAZA, Tiskarna

Moški nad 40 let

1. Anton JURŠNIK, DSSS RLV
2. Ismet ALIČ, Jamska mehanizacija
3. Stane FORNECI, Klasirnica

Moški od 30 do 40 let

1. Obrad LAZIČ, ESO-EKVD
2. Milan ČEPELNIK, Jama Preloge
3. Tomo MIČIČ, Jamska mehanizacija

Moški do 30 let

1. Stane MIKLAVŽINA, ESO-EKVD
2. Stane GRUDNIK, Klasirnica
3. Muhamed TOROMANOVIČ, Priprave

MALI NOGOMET

Razpored celotnega tekovanja v malem nogometu smo objavili v 10. številki Informatorja, ki je izšla 10. aprila.

REZULTATI SREČANJ V ODIGRANIHKOLIH I. LIGE DO VKLJUČNO 15. JUNIJA

1. kolo: 20. 4. 1981

Klasirnica

: J. gradnje

1 : 2

Strelci iz našega kombinata so letošnjo medsebojno preizkušnjo opravili 13., 15. in 16. aprila, na istem kraju kot lani: na strelišču velenjske strelske družine "Mrož".

Naše tekmovanje v krosu pa je bilo letos 4. junija, moralo pa bi biti že osem dni prej, vendar so ga zaradi razmočenega terena morali preložiti.

ESO-EKVD	: Avtopark	7 : 2
ESO-SO	: J. Pesje	3 : 4
J. Preloge	: RŠC-RPP	5 : 3
J. mehanizacija	: Priprave	1 : 0
TEŠ-Vzdrževanje	: Zračenje	3 : 0

2. kolo: 28. 4. 1981

J. gradnje	: Zračenje	10 : 2
Priprave	: TEŠ-Vzdrževanje	2 : 1
RŠC-RPP	: J. mehanizacija	5 : 2
J. Pesje	: J. Preloge	1 : 2
Avtopark	: ESO-SO	2 : 3
Klasirnica	: ESO-EKVD	3 : 2

3. kolo: 4. 5. 1981

ESO-EKVD	: J. gradnje	2 : 6
ESO-SO	: Klasirnica	3 : 4
J. Preloge	: Avtopark	4 : 1
J. mehanizacija	: J. Pesje	2 : 2
TEŠ-Vzdrževanje	: RŠC-RPP	4 : 1
Zračenje	: Priprave	0 : 2

4. kolo: 11. 5. 1981

J. gradnje	: Priprave	2 : 0
RŠC-RPP	: Zračenje	1 : 4
J. Pesje	: TEŠ-Vzdrževanje	3 : 1
Avtopark	: J. mehanizacija	2 : 7
Klasirnica	: J. Preloge	4 : 2
ESO-EKVD	: ESO-SO	3 : 2

5. kolo: 18. 5. 1981

ESO-SO	: J. gradnje	3 : 5
J. Preloge	: ESO-EKVD	2 : 4
J. mehanizacija	: Klasirnica	0 : 1
TEŠ-Vzdrževanje	: Avtopark	14 : 1
Zračenje	: J. Pesje	2 : 0
Priprave	: RŠC-RPP	1 : 2

6. kolo: 25. 5. 1981

J. gradnje	: RŠC-RPP	3 : 0
J. Pesje	: Priprave	2 : 0
Avtopark	: Zračenje	4 : 1
Klasirnica	: TEŠ-Vzdrževanje	3 : 1
ESO-EKVD	: J. mehanizacija	2 : 1
ESO-SO	: J. Preloge	3 : 4

7. kolo: 1. 6. 1981

J. Preloge	: J. gradnje	1 : 0
J. mehanizacija	: ESO-SO	3 : 3
TEŠ-Vzdrževanje	: ESO-EKVD	0 : 4
Zračenje	: Klasirnica	1 : 3
Priprave	: Avtopark	1 : 2
RŠC-RPP	: J. Pesje	5 : 2

8. kolo: 8. 6. 1981

J. gradnje	: J. Pesje	5 : 3
Avtopark	: RŠC-RPP	1 : 4
Klasirnica	: Priprave	2 : 2
ESO-EKVD	: Zračenje	7 : 1
ESO-SO	: TEŠ-Vzdrževanje	5 : 5
J. Preloge	: J. mehanizacija	3 : 4

9. kolo: 15. 6. 1981

J. mehanizacija	: J. gradnje	2 : 1
TEŠ-Vzdrževanje	: J. Preloge	3 : 0
Zračenje	: ESO-SO	4 : 0
Priprave	: ESO-EKVD	1 : 2
RŠC-RPP	: Klasirnica	0 : 3
Avtopark	: J. Pesje	8 : 0

LESTVICA ZA I. LIGO PO ODIGRANEM 9. KOLU

● Klasirnica	9	7	1	1	23 : 12	15
J. gradnje	9	7	0	2	34 : 14	14
ESO-EKVD	9	7	0	2	32 : 18	14
J. mehanizacija	9	4	2	3	22 : 19	10
J. Preloge	9	5	0	4	22 : 23	10
TEŠ-Vzdrževanje	9	4	1	4	32 : 19	9
Priprave	9	3	1	5	11 : 12	7
J. Pesje	9	3	1	5	17 : 28	7
RŠC-RPP	9	3	0	6	21 : 25	6
Zračenje	9	3	0	6	13 : 30	6
Avtopark	9	3	0	6	23 : 41	6
ESO-SO	9	1	2	6	25 : 24	4

Z našega letošnjega 'ribarjenja', ki je bilo...

še bolj množično kot lansko.

REZULTATI SREČANJ V ODIGRANIH KOLIH II. LIGE DO VKLJUČNO 17. JUNIJA

1. kolo: 17. 4. 1981

Plastika	: Tiskarna	16 : 1
Zunanja dejavnost	: AOP	3 : 0
J. Škale	: Družbeni standard	6 : 4
TEŠ-Proizvodnja	: Mizarska dejavnost	2 : 1
J. transport	: DSSS SOZD	6 : 2
DSSS RLV	: Gradbena dejavnost	0 : 3

2. kolo: 24. 4. 1981

Tiskarna	: Gradbena dejavnost	0 : 3 b.b.
DSSS SOZD	: DSSS RLV	2 : 2
Mizarska dejavnost	: J. transport	3 : 0 b.b.
Družbeni standard	: TEŠ-Proizvodnja	2 : 1
AOP	: J. Škale	0 : 5
Plastika	: Zunanja dejavnost	0 : 0

3. kolo: 8. 5. 1981

Zunanja dejavnost	: Tiskarna	6 : 0
J. Škale	: Plastika	4 : 1
TEŠ-Proizvodnja	: AOP	3 : 1
J. transport	: Družbeni standard	1 : 1
DSSS RLV	: Mizarska dejavnost	1 : 0
Gradbena dejavnost	: DSSS SOZD	6 : 1

4. kolo: 15. 5. 1981

Tiskarna	: DSSS SOZD	1 : 5
Mizarska dejavnost	: Gradbena dejavnost	2 : 2
Družbeni standard	: DSSS RLV	0 : 1
AOP	: J. transport	0 : 4
Plastika	: TEŠ-Proizvodnja	1 : 1
Zunanja dejavnost	: J. Škale	0 : 4

5. kolo: 22. 5. 1981

J. Škale	: Tiskarna	7 : 0
TEŠ-Proizvodnja	: Zunanja dejavnost	4 : 0
J. transport	: Plastika	1 : 9
DSSS RLV	: AOP	3 : 0
Gradbena dejavnost	: Družbeni standard	4 : 1
DSSS SOZD	: Mizarska dejavnost	3 : 0

6. kolo: 29. 5. 1981

Tiskarna	: Mizarska dejavnost	2 : 2
Družbeni standard	: DSSS SOZD	1 : 4
AOP	: Gradbena dejavnost	0 : 7
Plastika	: DSSS RLV	3 : 0 b.b.
Zunanja dejavnost	: J. transport	0 : 3
J. Škale	: TEŠ-Proizvodnja	4 : 1

8. kolo: 12. 6. 1981

Tiskarna	: Družbeni standard	0 : 3 b.b.
AOP	: Mizarska dejavnost	0 : 0
Plastika	: DSSS SOZD	5 : 1
Zunanja dejavnost	: Gradbena dejavnost	0 : 3
J. Škale	: DSSS RLV	3 : 0 b.b.
TEŠ-Proizvodnja	: J. transport	2 : 2

7. kolo: 17. 6. 1981

TEŠ-Proizvodnja	: Tiskarna	3 : 0 b.b.
J. transport	: J. Škale	0 : 8
DSSS RLV	: Zunanja dejavnost	0 : 3 b.b.
Gradbena dejavnost	: Plastika	1 : 1
DSSS SOZD	: AOP	8 : 0
Mizarska dejavnost	: Družbeni standard	6 : 4

OPOMBA

7. kolo bi morali odigrati 5. junija, vendar je deževalo in so ga zato odigrali 17. junija.

LESTVICA ZA II. LIGO PO ODIGRANEM 8. KOLU

● J. Škale	8	8	0	0	41 : 6	16
Gradbena dej.	8	6	2	0	29 : 5	14
Plastika	8	4	3	1	36 : 9	11
TEŠ-Proizvodnja	8	4	2	2	17 : 11	10
DSSS SOZD	8	4	1	3	26 : 21	9
Mizarska dej.	8	2	3	3	14 : 14	7
Zunanja dej.	8	3	1	4	12 : 14	7
J. transport	8	3	2	3	17 : 25	7 (-1)

Družbeni standard	8	2	1	5	16 : 23	5
DSSS RLV	8	3	1	4	7 : 14	4 (-3)
AOP	8	0	1	7	1 : 33	1
Tiskarna	8	0	1	7	4 : 45	-2 (-3)

Pripravil Ivan HRA STNIK iz ESO-EO

Nagradni natečaj

Oglejte si oštevilčene fotografije na naslednji strani. Po ogledu opišite eno ali več fotografij, in sicer tako, da opis posamezne fotografije ne bo presegel 60 besed.

Najboljše opise po našem mnenju, bodisi resne ali šaljive, bomo nagradili s knjižnimi nagradami in jih objavili v Informatorju.

Zraven opisov navedite svoj točni naslov in jih do konca julija pošljite:

Uredništvu glasila Rudar-Informator,
Prešernova 5, Velenje (IV. nadstropje,
soba 58, telefon interno 260).

Še to!

Zraven vsakega opisa zapišite številko fotografije, na katero se opis nanaša.

Srečno!

Uredniški odbor

Nagrajeni reševalci objavljene križanke v prejšnji številki Rudarja

- Karel PUNGA RTNIK, Cankarjeva 8, Šoštanj (1. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 290 dinarjev)
- Srdan ARZENŠEK, Trg svobode 6, Šoštanj (2. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 180 dinarjev)
- Peter RIHTARIČ, Prešernov trg 7, Šoštanj (3. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 120 dinarjev).

REŠITEV KRIŽANKE - VODORAVNO: praznik dela; Boris Kidrič; balustrada; molj; A.A.; TE; žirant; air; lord; VS; ikar; enojke; jeseter; voz; Sabinica; Imolani; Enrico; obed; M; Loewe; krnica; PGD; NS; rajon; R.R.; tat; Atenci; valore; tip; O; Ife; in; Raos; misija; povorka; Ajas; samostan; JAR; Perugia; V, Ra; LE; Družmirje; Rialto; Elia; Soča; DV; om; betje; kastelani; rutenij; nihajnik; Osaka; agar; latka

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju in žrebanju objavljene nagradne križanke v tej številki Rudarja.

Uredniški odbor

1

2

3

4

5

RUDAR - INFORMATOR: Glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Velenje (Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 851 100)

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- a) delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Franc Avberšek (RLV - DSSS), Mihael Oven (RLV - J. Preloge), Vili Romih (RLV - Zračenje), Ivan Jelen (RLV - J. Škale), Ludvik Hribar (RLV - J. mehanizacija in J. transport), Franc Miklavčič (RLV - J. gradnje), Anton Čas (RLV - Priprave), Mirko Štagoj (RLV - Klasirnica), Franc Kramer (RLV - Zunanja, Gradbena in Mizararska dejavnost), Anton Ribarič (RLV - DSSS), Maks Lomšek (TE Šoštanj), Pavle Planinc (ESO), Roman Rebernik (Plastika), Emil Medvešek (Avtopark), Mile Maksimovič (EFE), Silvo Pešak (TISK), Dragica Zupanc in Mirko Žolnir (Delovne skupnosti SOZD);
- b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Teodor Jelen (DSSS RLV - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar), Vesna Kores (DSSS SOZD - tajnica glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Konstantin Kuzmin (predstavnik KPO SOZD - stalni sodelavec), Drago Bahun (tajnik samoupravnih organov SOZD - stalni sodelavec), Nada Dermol (referentka za informiranje v TE Šoštanj - stalna sodelavka), Tone Šeliga (predstavnik OK SZDL Velenje - stalni sodelavec).

Predsednik uredniškega odbora: Anton Ribarič • Naslov uredništva: Velenje - Prešernova 5 (DSSS SOZD - telefon h.c. 851 100, interno 260 - soba 58 nad pošto Velenje).

Tiska TISK REK Velenje (Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630 • Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov.

